

HRVATSKA NARODNA BANKA

Standardni prezentacijski format

2. tromjesečje 2020.

Sadržaj

- **Ciljevi i struktura središnje banke**
- Realni sektor
- Monetarna politika
- Platna bilanca i tečaj
- Bankovni sustav

Ciljevi i zadaci središnje banke

- ❑ STABILNOST CIJENA
- ❑ PODUPIRANJE OPĆE GOSPODARSKE POLITIKE EUROPSKE UNIJE, NE DOVODEĆI PRITOM U PITANJE OSNOVNI CILJ
- ❑ Upravljanje međunarodnim pričuvama
- ❑ Izdavanje novčanica i kovanog novca
- ❑ Nadziranje osnivanja, poslovanja te ukidanja banaka
- ❑ Reguliranje, unapređenje i nadziranje platnog sustava
- ❑ Održavanje stabilnosti financijskog sustava u zemlji
- ❑ Obavljanje zakonom utvrđenih poslova za RH

Nezavisnost središnje banke

- ❑ Institucionalna: odluke su neovisne od utjecaja drugih institucija
- ❑ Funkcijska: jasan cilj i samostalnost u odabiru mjera i instrumenata
- ❑ Osobna: jamči zaštitu dužnosnika od vanjskih pritisaka, isključuje sukobe interesa i precizno definira izbor i razrješenje Guvernera i članova Savjeta
- ❑ Financijska: prihode i rashode određuje narav monetarne i devizne politike

Struktura HNB-a

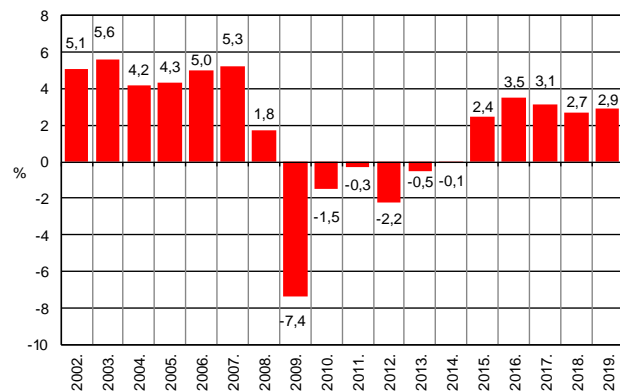

Sadržaj

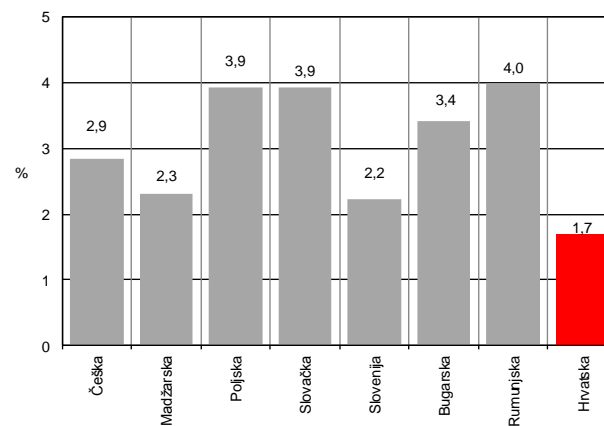
- Ciljevi i struktura središnje banke
- **Realni sektor**
 - **Agregatna ponuda i potražnja**
 - **Tržište rada**
 - **Cijene**
 - **Fiskalna politika**
- Monetarna politika
- Platna bilanca i tečaj
- Bankovni sustav

Stope promjene realnog BDP-a

Hrvatska

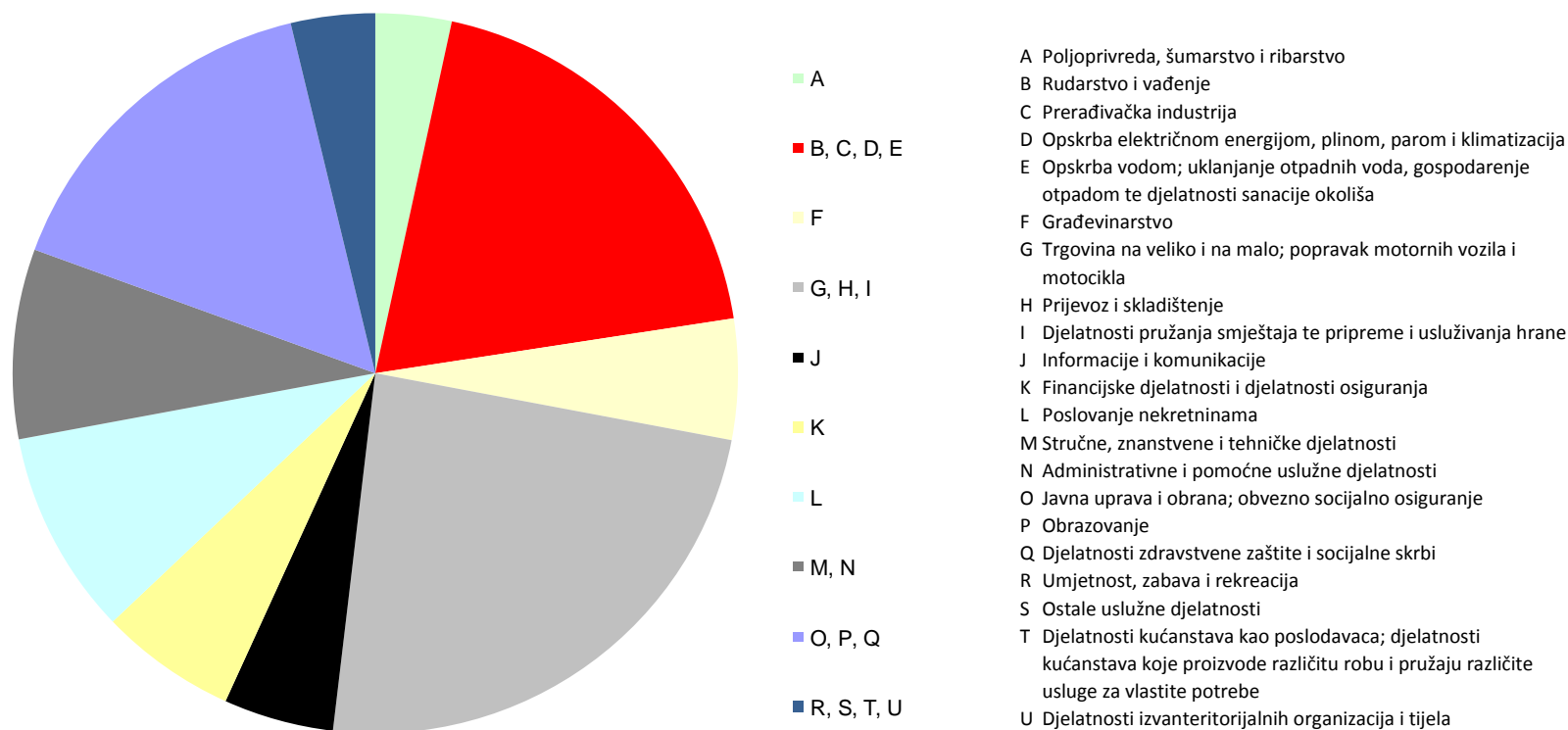
Zemlje usporedivih značajki

Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010, od 2018. godine privremeni su. Više informacija dostupno je na www.dzs.hr.
Izvor: DZS

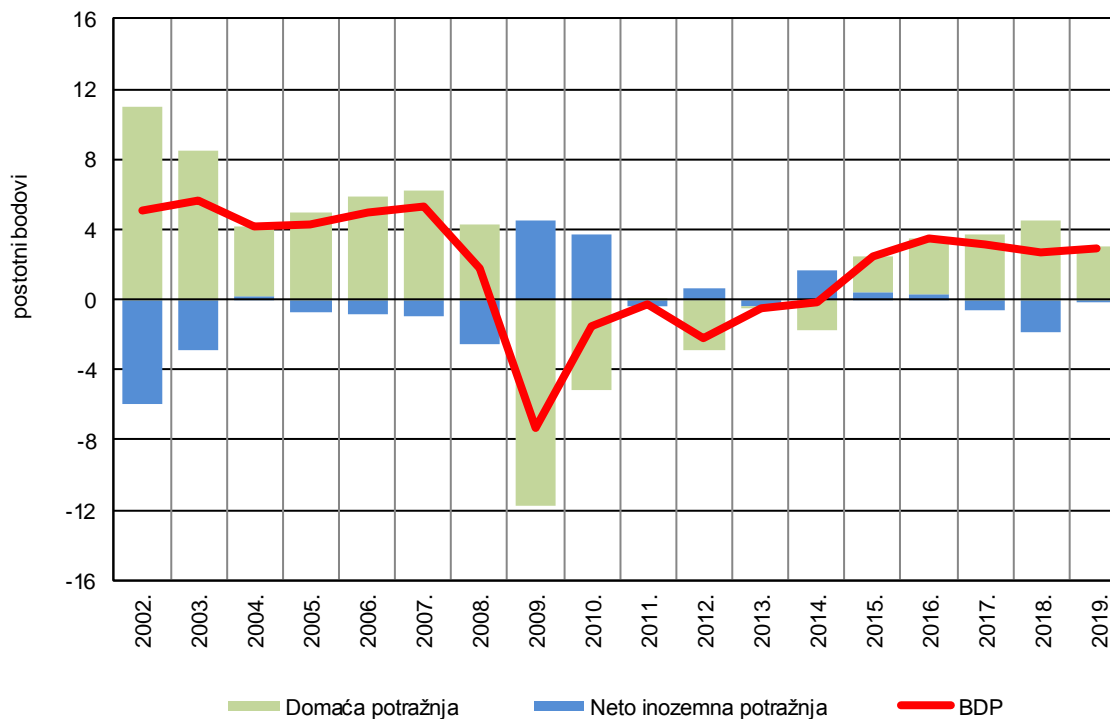
Prosječna godišnja stopa rasta realnog BDP-a, 2003. – 2018.
Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010.
Izvori: Eurostat; DZS

Struktura bruto dodane vrijednosti, u tekućim cijenama, 2019.

Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010.
Izvor: DZS

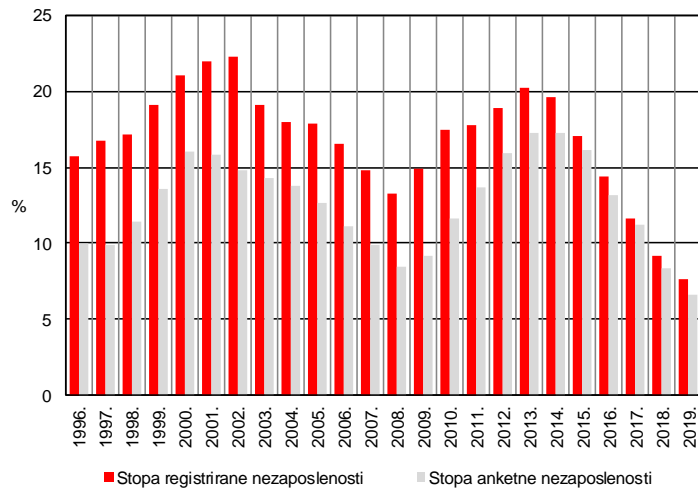
Doprinosi domaće i neto inozemne potražnje rastu BDP-a

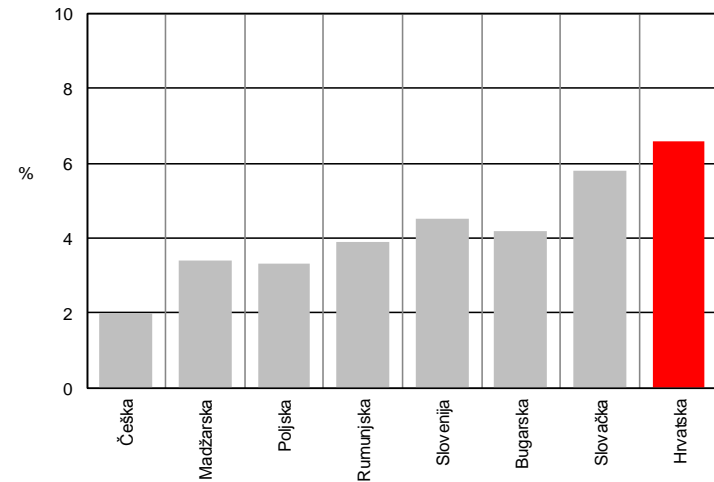
Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010.
Izvor: DZS

Stopa nezaposlenosti

Hrvatska

Stopa anketne nezaposlenosti, zemlje usporedivih značajki, 2019.

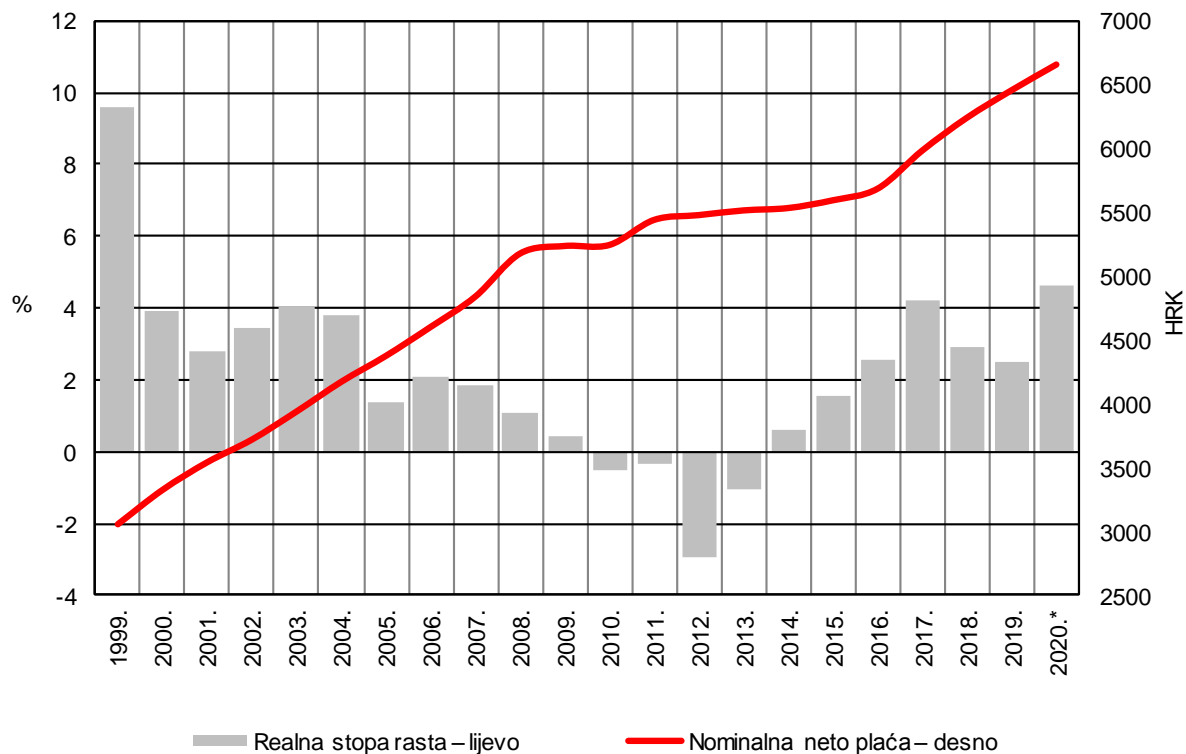

Napomena: Anketa o radnoj snazi se od početka 2007. godine objavljuje u tromjesečnoj dinamici. Stopa anketne nezaposlenosti odnosi se na osobe stare 15 i više godina. Podaci o anketnoj stopi nezaposlenosti za razdoblje 2007. – 2014. usklađeni su s rezultatima Popisa stanovništva, kućanstva i stanova u 2011., te nisu usporedivi s podacima za razdoblje 2000. – 2006. Podaci za 2015. i 2016. godinu revidirani su zbog novih i ažurnijih procjena ukupnog stanovništva u Republici Hrvatskoj. Podaci o registriranoj stopi nezaposlenosti revidirani su za razdoblje od siječnja 2016. do prosinca 2019. Izvor: DZS

Napomena: Stopa anketne nezaposlenosti odnosi se na osobe u dobi 15 – 74.

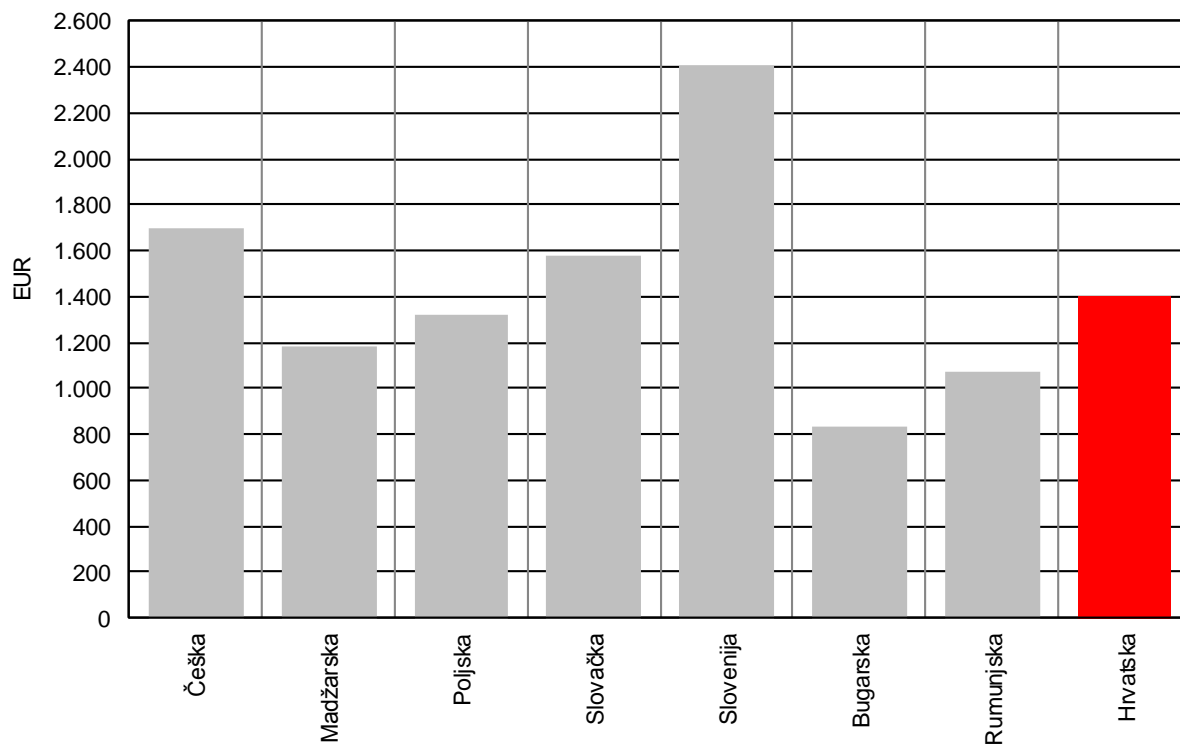
Izvor: Eurostat

Nominalne i realne neto plaće

* Posljednji dostupan podatak odnosi se na plaće isplaćene za siječanj.
Izvor: DZS; HNB

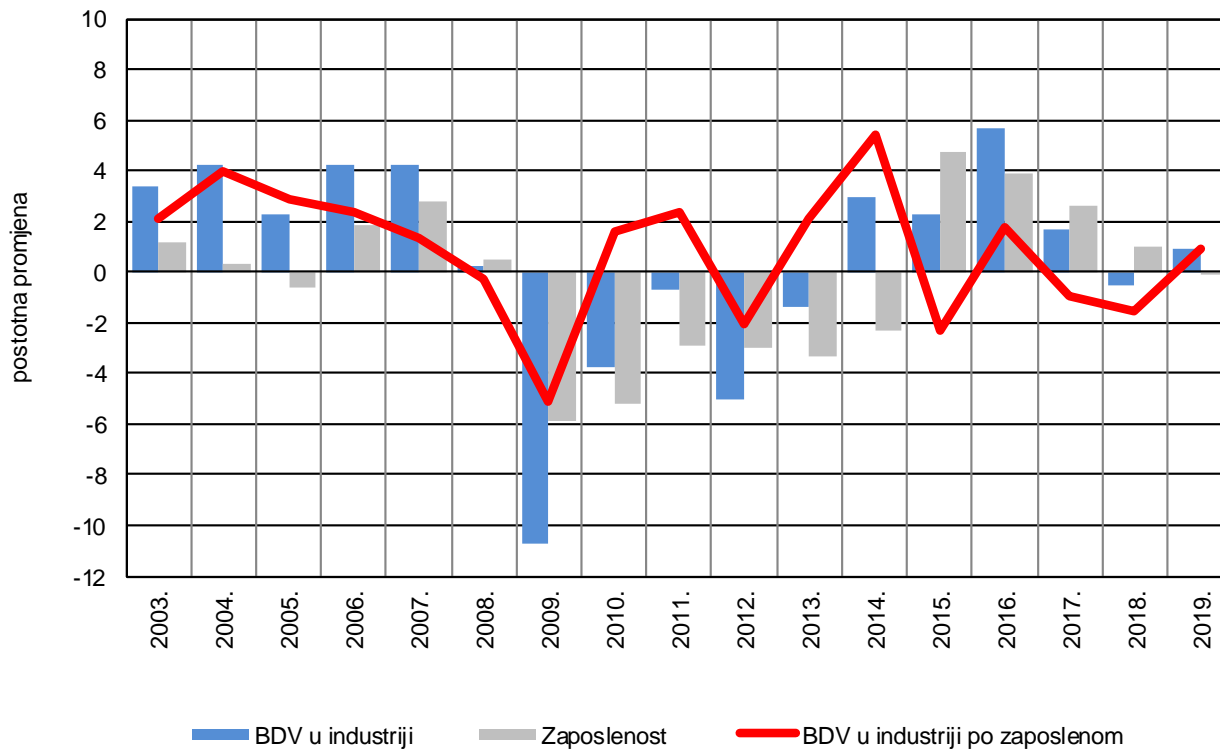
Prosječna mjesečna naknada po zaposlenom u gospodarstvu za 2019.

Napomena: Prosječna mjesečna naknada po zaposlenom u gospodarstvu izračunata je kao omjer ukupno isplaćenih mjesečnih naknada zaposlenicima u gospodarstvu i broja zaposlenika.

Izvor: Eurostat

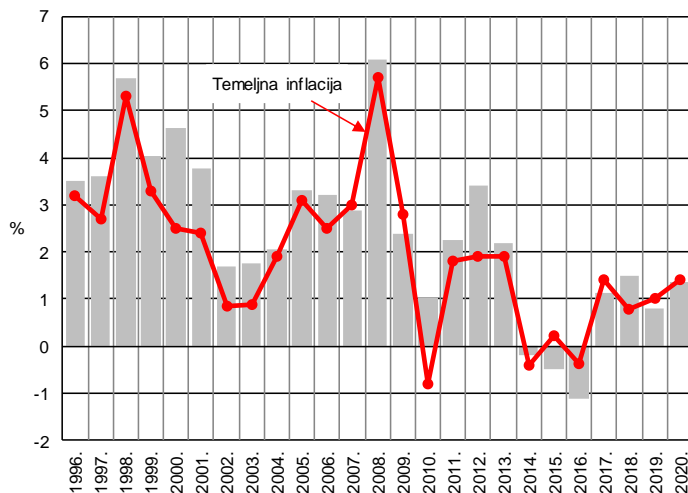
Bruto dodana vrijednost u industriji po zaposlenom

Izvor: DZS

Inflacija

Hrvatska

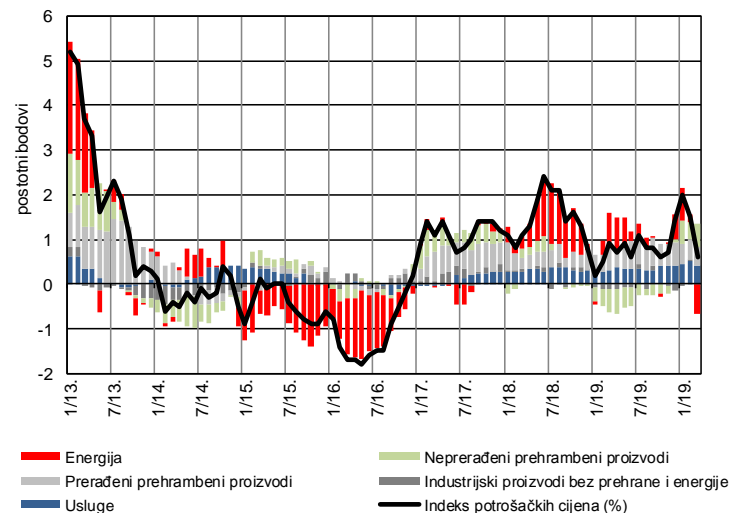

Napomena: Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena (do kraja 1998. inflacija mjerena indeksom cijena na malo) i temeljna inflacija, prosječne godišnje stope promjene.

Podatak za 2020. se odnosi na razdoblje siječanj-ožujak 2020.

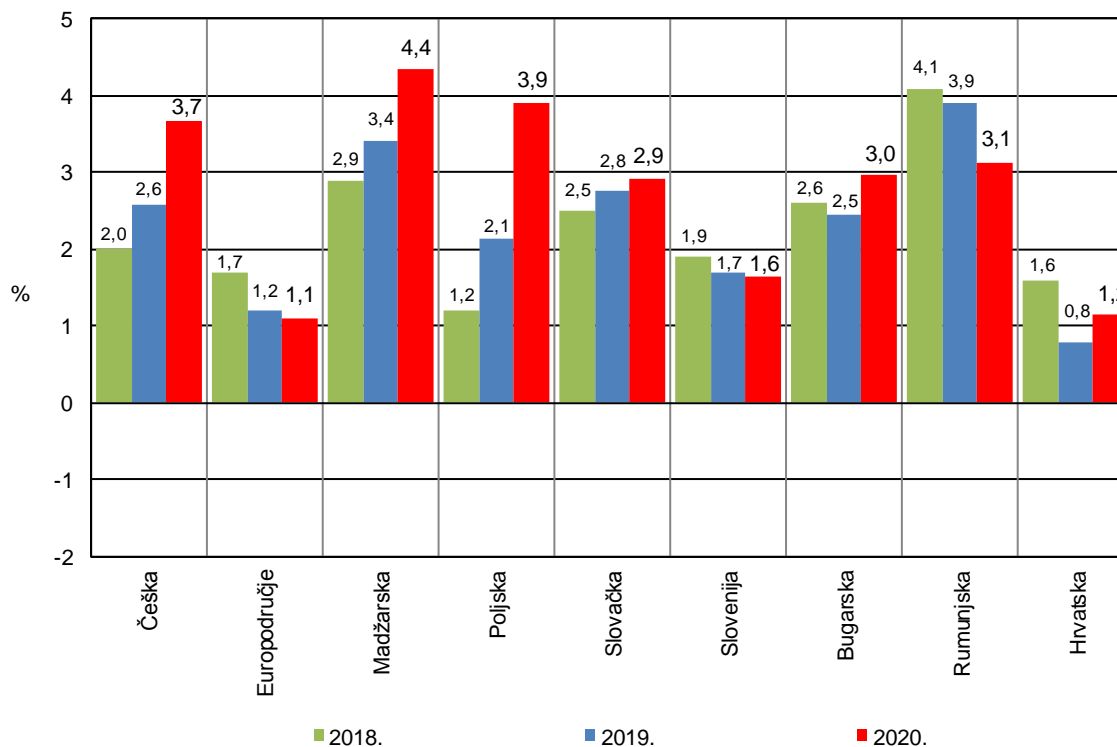
Izvor: DZS

Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenata inflaciji potrošačkih cijena u Hrvatskoj

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Usporedba inflacije u Hrvatskoj, europodručju i odabranim zemljama

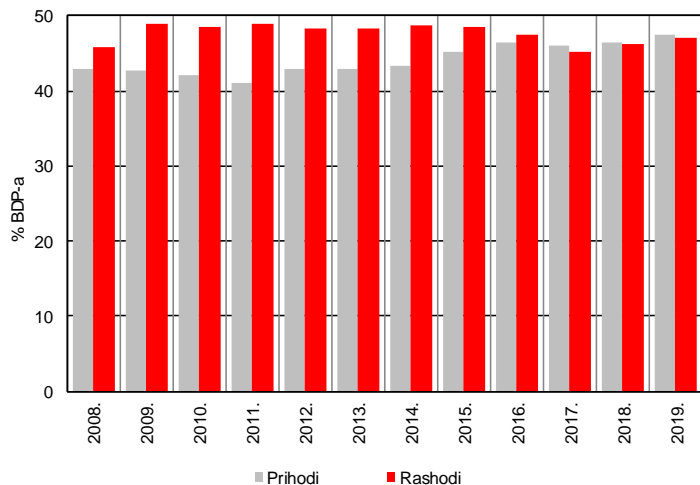

Napomena: Inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena. Prosječne godišnje stope promjene. Podatak za 2020. odnosi se na razdoblje siječanj-ožujak 2020.

Izvor: Eurostat

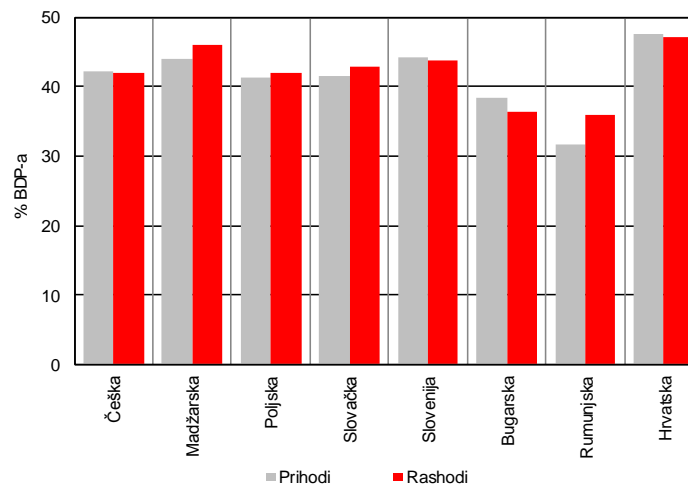
Prihodi i rashodi konsolidirane opće države

Hrvatska

Napomena: Sukladno metodologiji ESA 2010.
Izvori: Eurostat; DZS

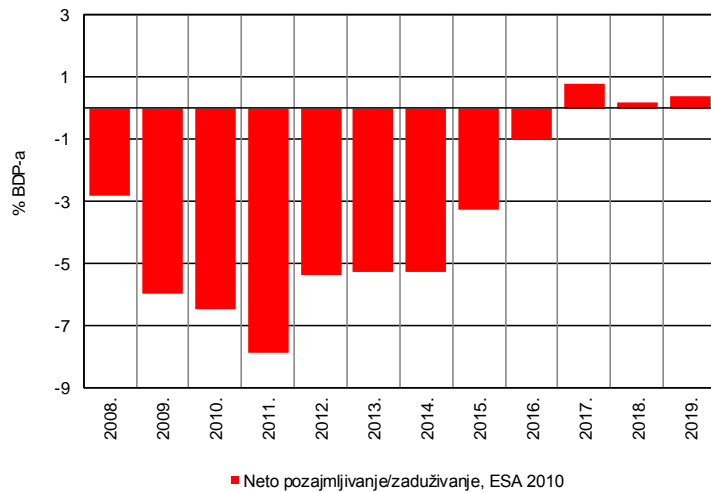
Zemlje usporedivih značajki, 2019.

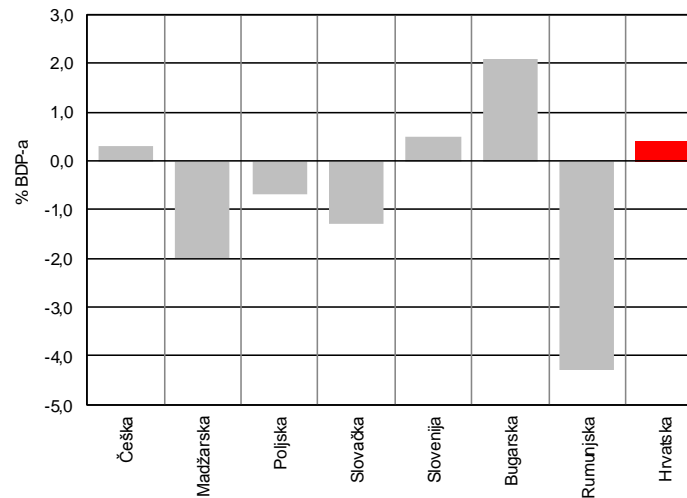
Napomena: Sukladno metodologiji ESA 2010.
Izvori: Eurostat; DZS

Saldo konsolidirane opće države

Hrvatska

Zemlje usporedivih značajki, 2019.

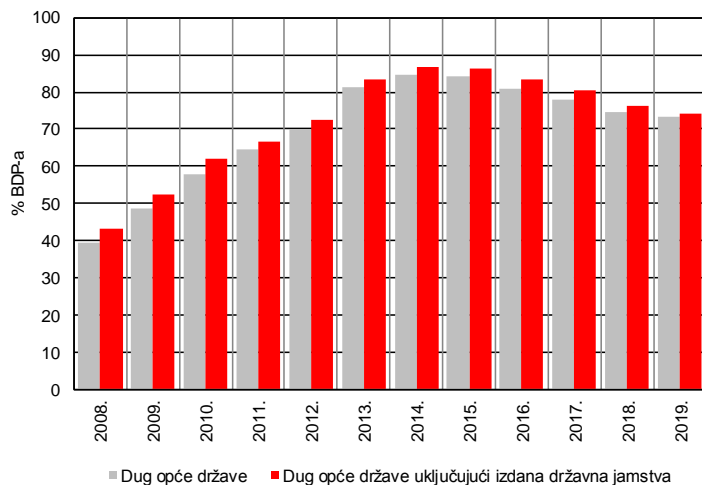
Izvori: Eurostat; DZS

Napomena: Sukladno metodologiji ESA 2010.

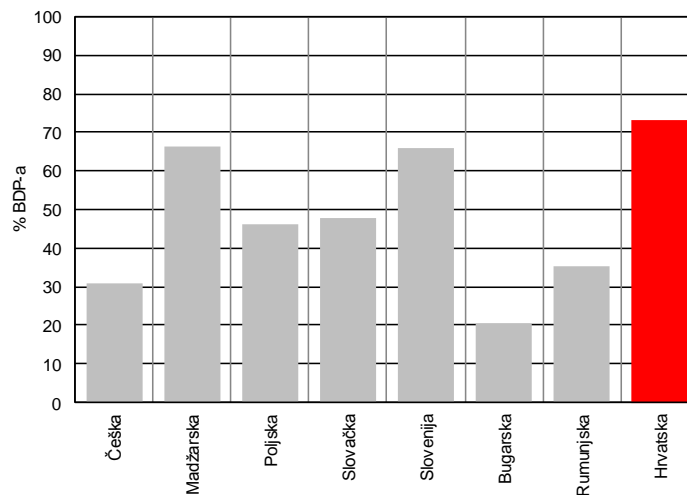
Izvori: Eurostat; DZS

Dug opće države

Hrvatska

Zemlje usporedivih značajki, 2019.

Napomena: Podaci su revidirani od listopada 2014. uslijed ispravka podataka o inozemnim kreditima i daljnjeg usklađivanja sektorizacije institucionalnih jedinica s metodologijom ESA 2010. Izdana državna jamstva uključuju domaći i inozemni dug ostalih sektora za koji jamči središnja država.

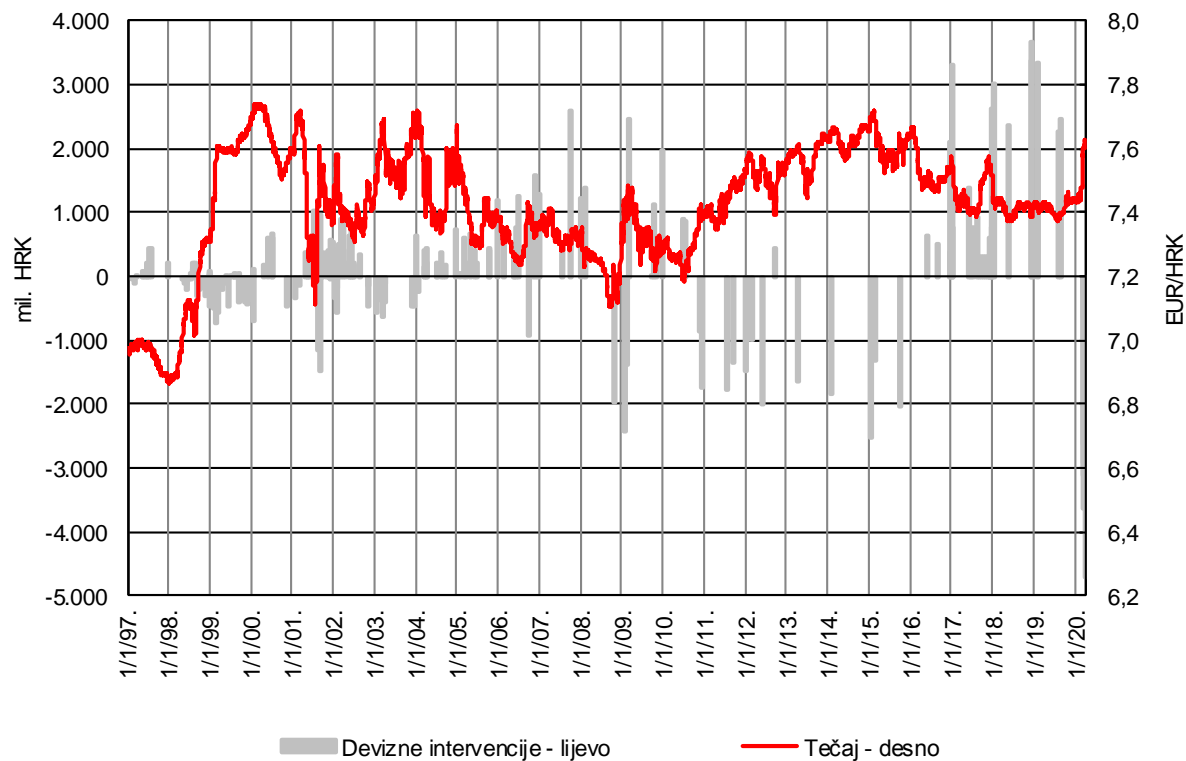
Izvori: Eurostat; HNB

Izvori: Eurostat; HNB

Sadržaj

- Ciljevi i struktura središnje banke
- Realni sektor
- **Monetarna politika**
 - **Instrumenti i mjere monetarne politike**
 - **Monetarna kretanja**
 - **Kamatne stope**
- Platna bilanca i tečaj
- Bankovni sustav

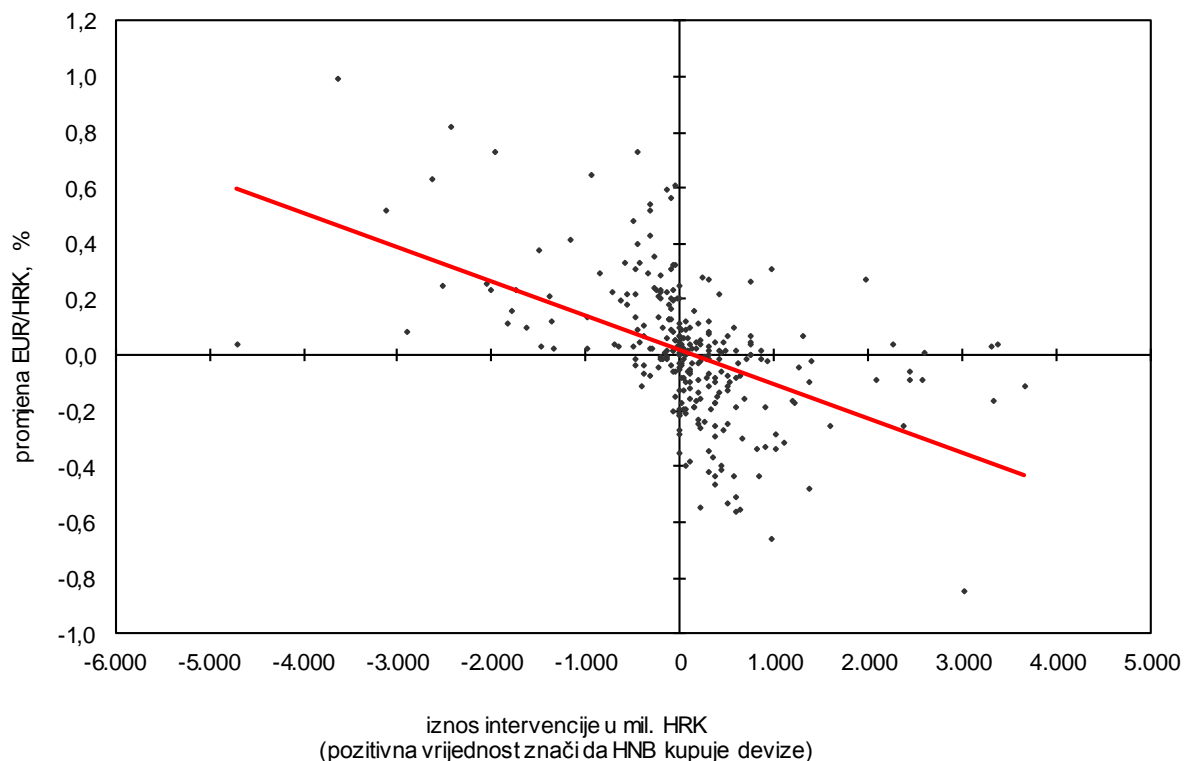
Devizne intervencije i tečaj

Napomena: tečaj EUR/HRK prije 1999. godine je izračunan kao umnožak tečaja DEM/HRK i faktora konverzije (1,95583).

Izvor: HNB

Kretanje tečaja prije intervencije HNB-a i iznos intervencije, 1996. – 2020.

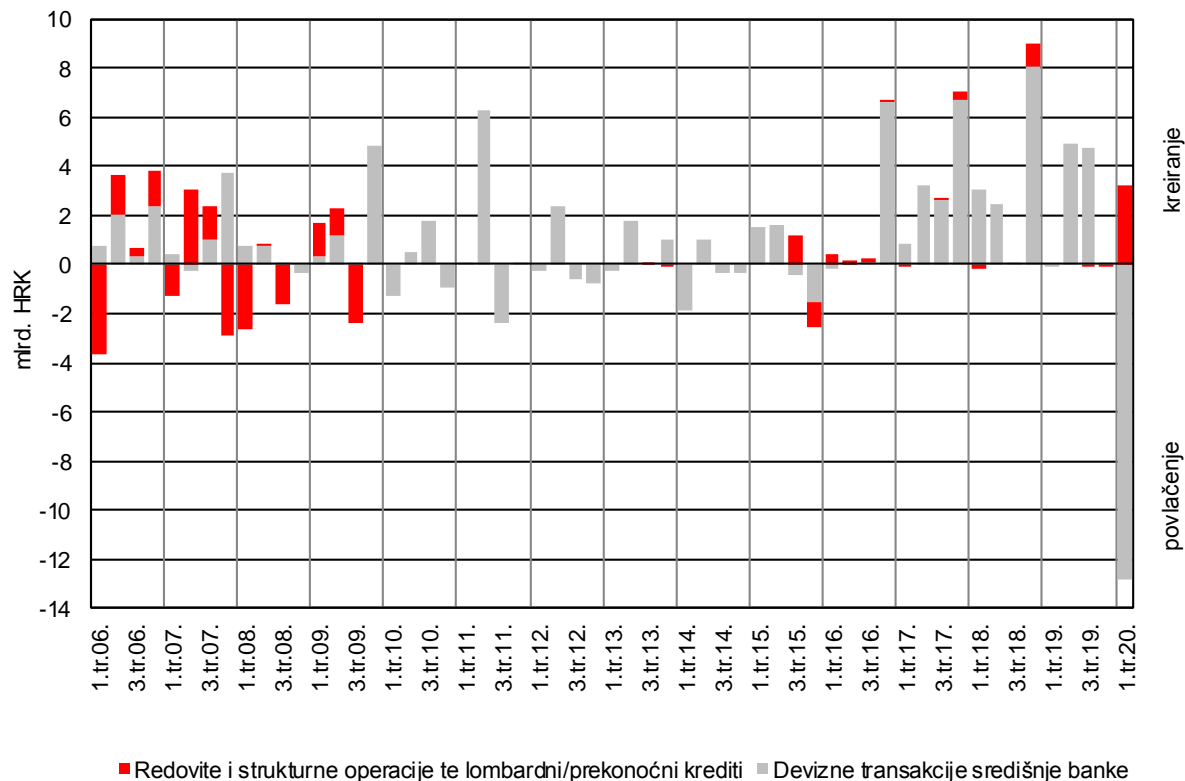

Promjena tečaja na dan intervencije (okomita os) u odnosu na tečaj 4 dana prije intervencije i iznos intervencije (horizontalna os).

Napomena: tečaj EUR/HRK prije 1999. godine je izračunan kao umnožak tečaja DEM/HRK i faktora konverzije (1,95583).

Izvor: HNB

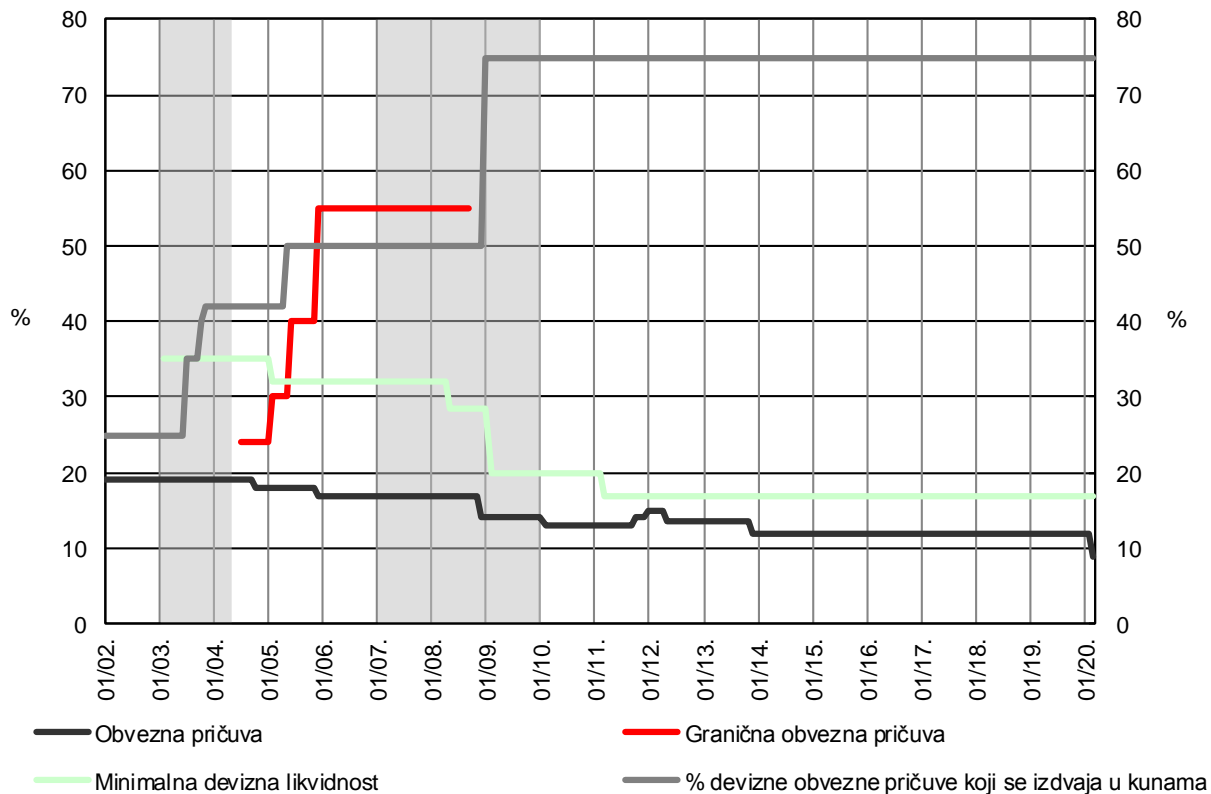
Kreiranje i povlačenje primarnog novca

Napomena: Od 28. rujna 2017. ukida se mogućnost korištenja lombardnoga kredita, a uvodi mogućnost korištenja prekonočnoga kredita. Vrijednosti za redovite i strukturne operacije te lombardne/prekonočne kredite prikazane su kao promjene njihova stanja u odnosu na prethodno tromjesečje. U devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza HNB-a s kreditnim institucijama, MF-om, EK-om i ugovori o razmjeni (engl. swap), pri čemu pozitivne vrijednosti odražavaju kupovinu deviza.

Izvor: HNB

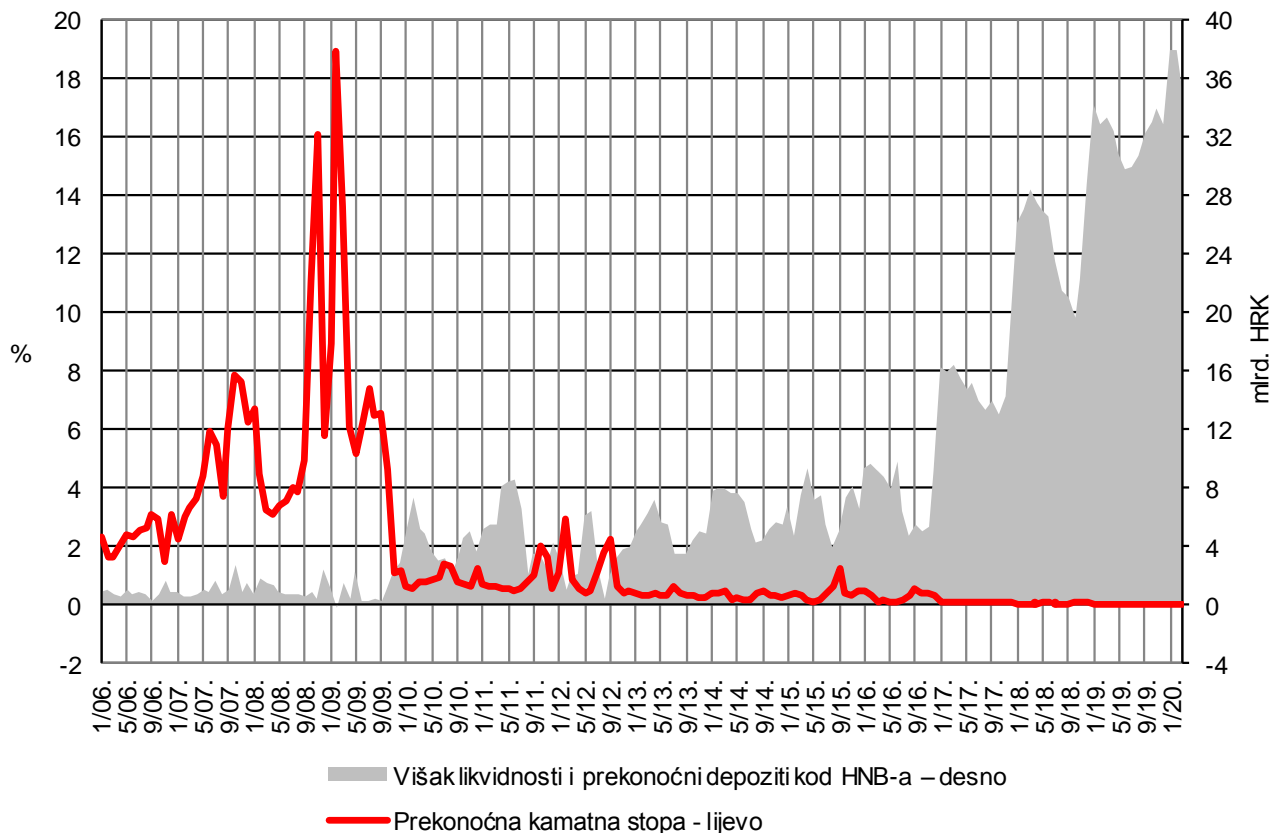
Obvezne pričuve i minimalna devizna likvidnost

Napomena: Osjenčana područja označavaju razdoblje kada se rast plasmana banaka regulirao upisom obveznih blagajničkih zapisa HNB-a.

Izvor: HNB

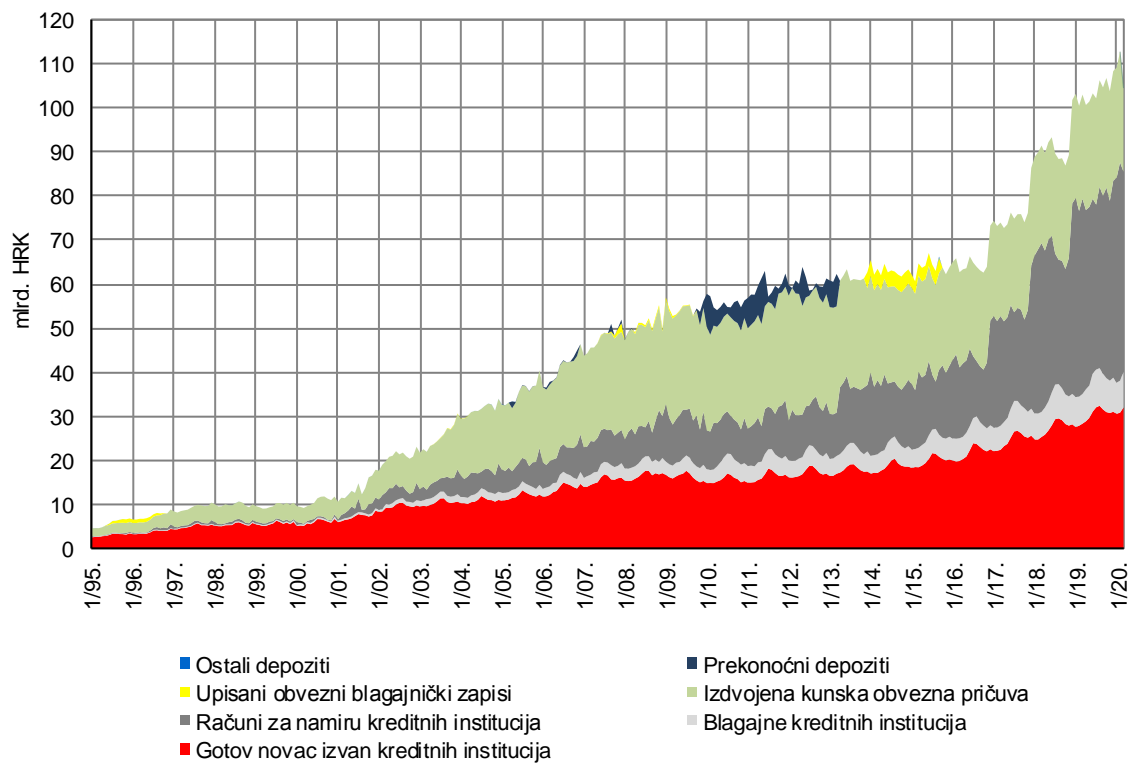
Višak likvidnosti i prekonoćna kamatna stopa

Napomena: Prekonoćna kamatna stopa se do kraja 2015. odnosi na prekonoćnu međubankovnu kamatnu stopu, dok se od početka 2016. odnosi na prekonoćnu kamatnu stopu na trgovanje banaka depozitnim novcem.

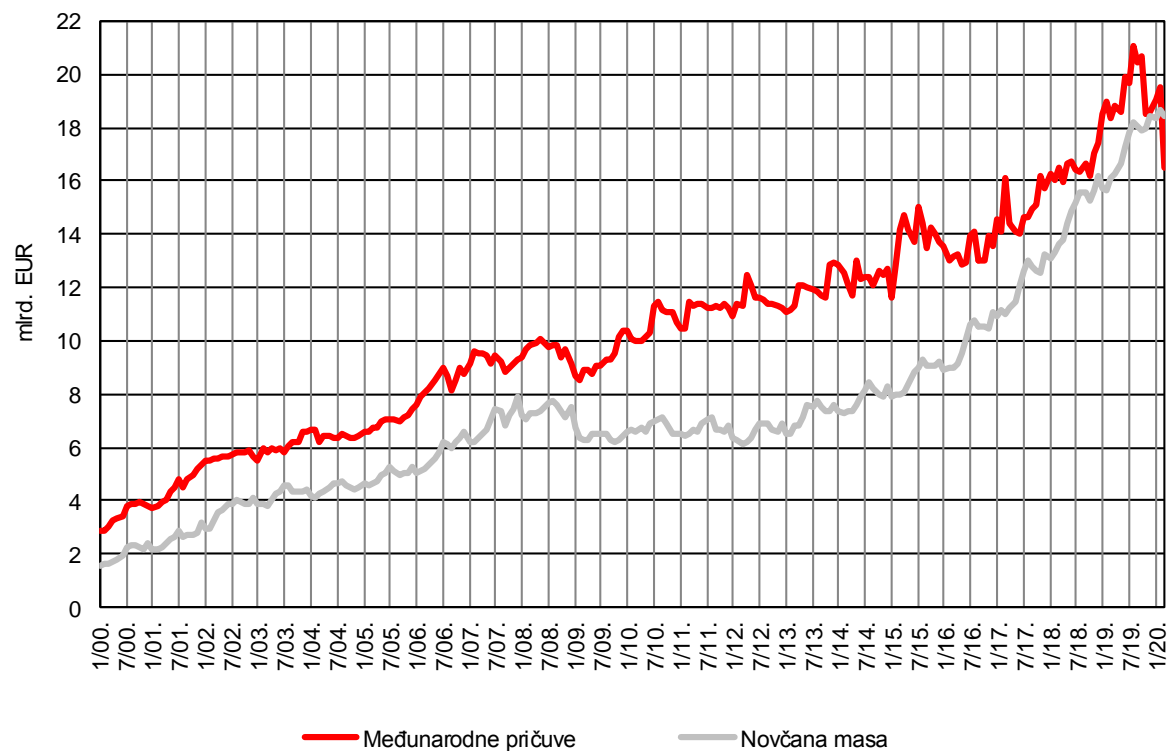
Izvor: HNB

Primarni novac M0

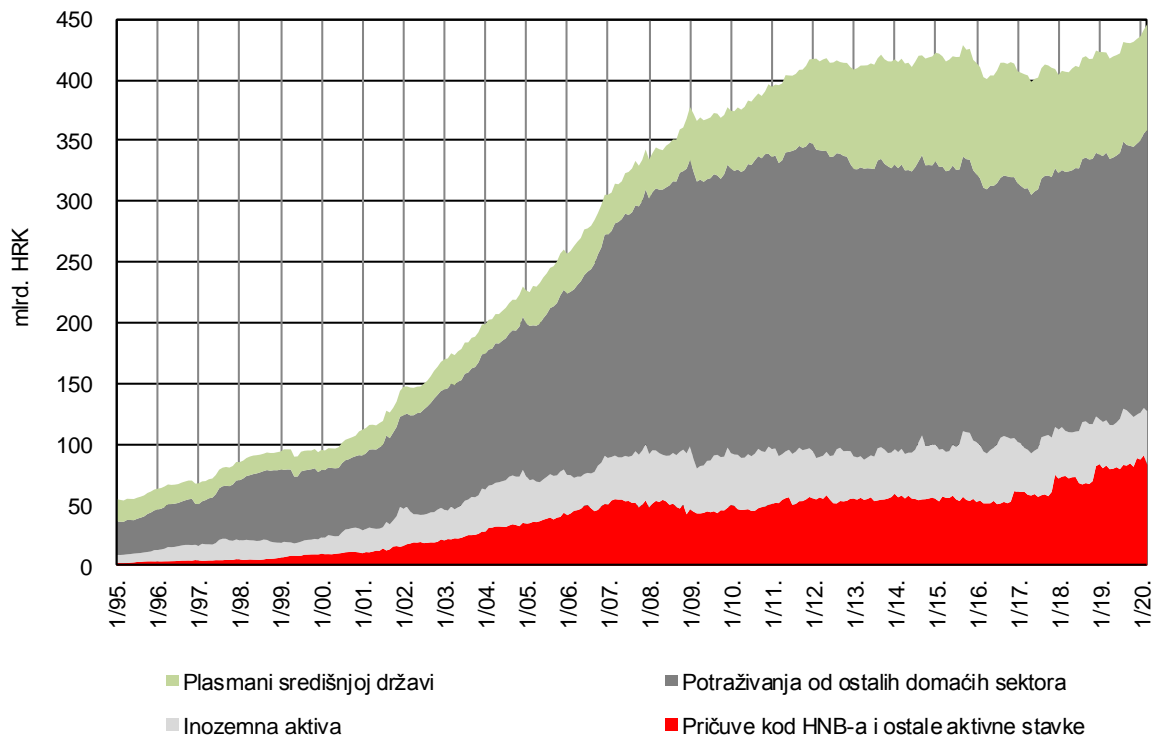
Izvor: HNB

Međunarodne pričuve HNB-a i novčana masa

Izvor: HNB

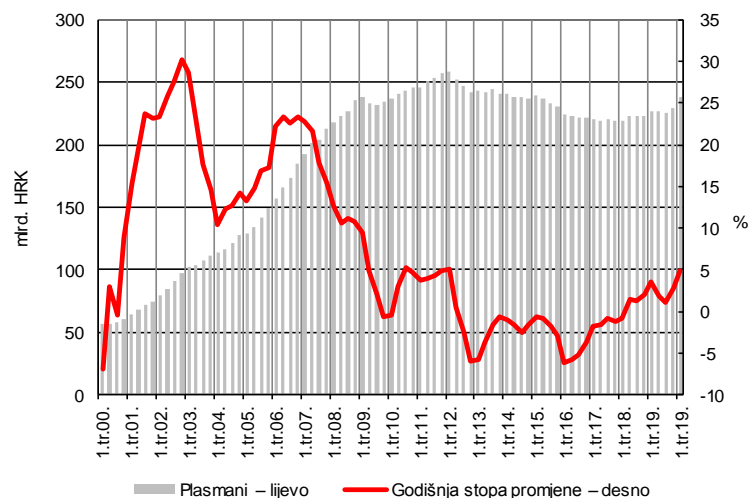
Aktiva drugih monetarnih financijskih institucija

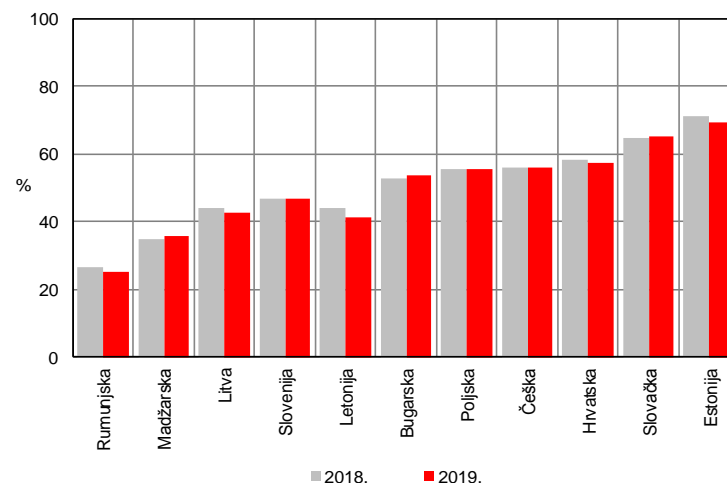
Izvor: HNB

Plasmani ostalim domaćim sektorima (isključujući državu)

Plasmani ostalim domaćim sektorima

Udio plasmana u BDP-u

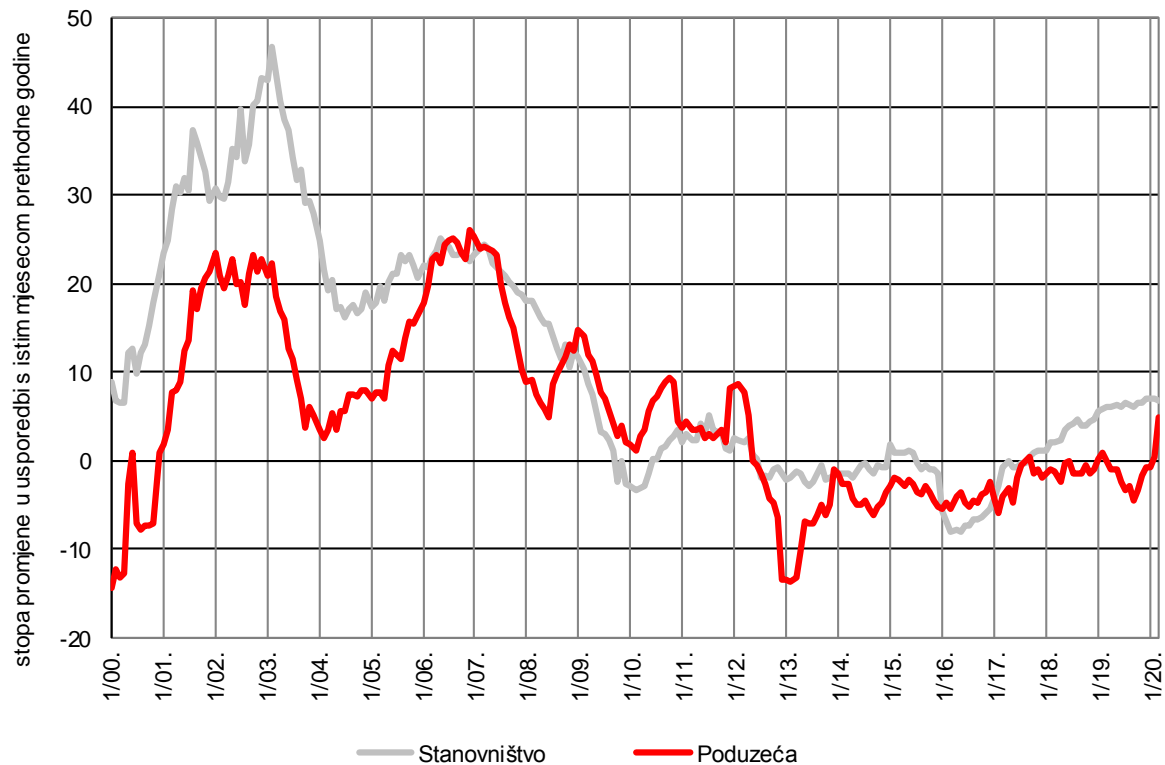

Napomena: Jednokratni učinci značajno su smanjili razinu plasmana te se u 2012. godini odnose na preuzimanje kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija i transakciju jedne poslovne banke, koja je, radi smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela dio svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke. Jednokratni učinci u 2013. godini odnose se na stečaj Centar banke, metodološku promjenu knjiženja naknada te još jedan prijenos nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke na povezano društvo, dok se u 2015. i 2016. odnose na djelomičan otpis kredita stanovništvu vezanih uz švicarski franak.

Izvor: HNB

Izvori: Eurostat; ESB; HNB; DZS

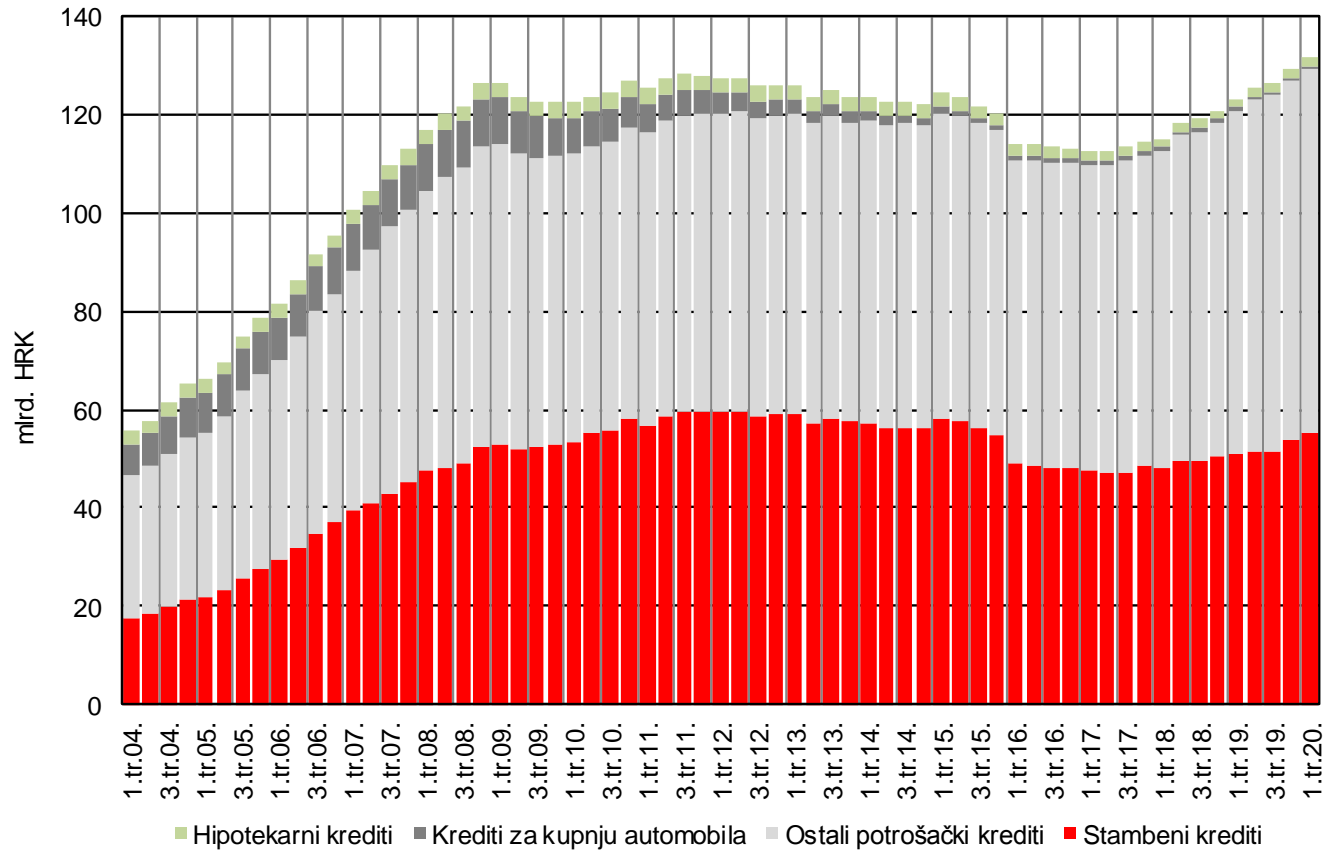
Kreditni drugi monetarnih financijskih institucija

Napomena: Jednokratni učinci značajno su smanjili razinu kredita te se u 2012. odnose na preuzimanje kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija i transakciju jedne poslovne banke, koja je, radi smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela dio svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke. Jednokratni učinci u 2013. odnose se na stečaj Centar banke, metodološku promjenu knjiženja naknada te još jedan prijenos nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke na povezano društvo, dok se u 2015. i 2016. odnose na djelomičan otpis kredita stanovništvu vezanih uz švicarski franak.

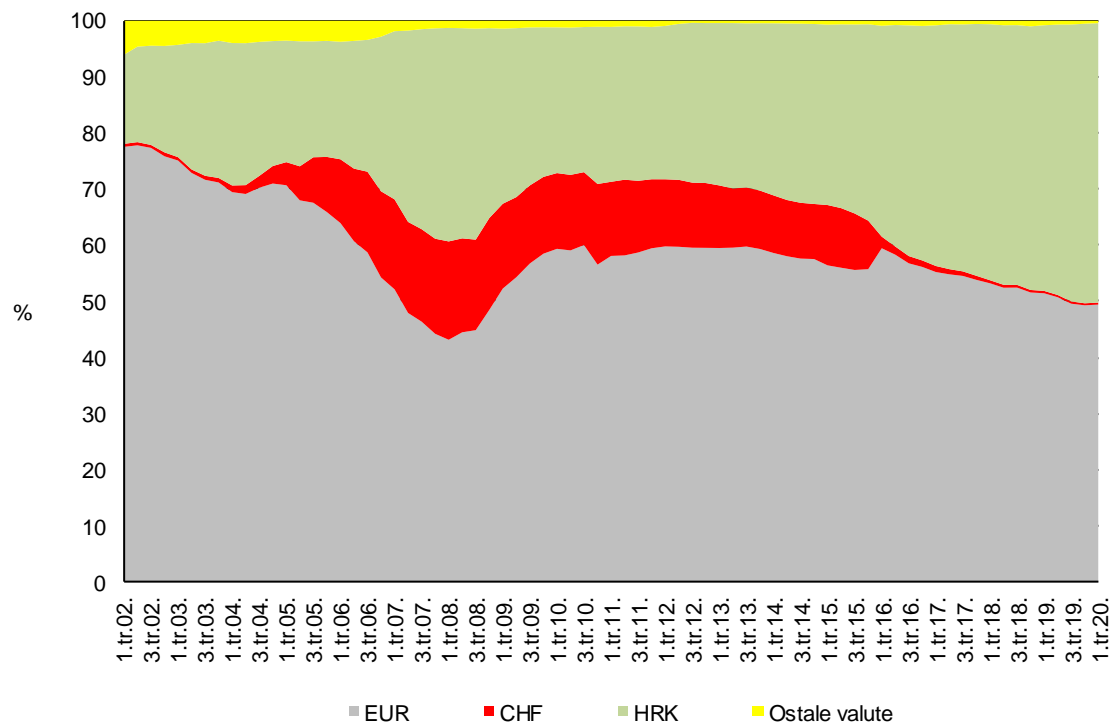
Izvor: HNB

Struktura kredita stanovništvu

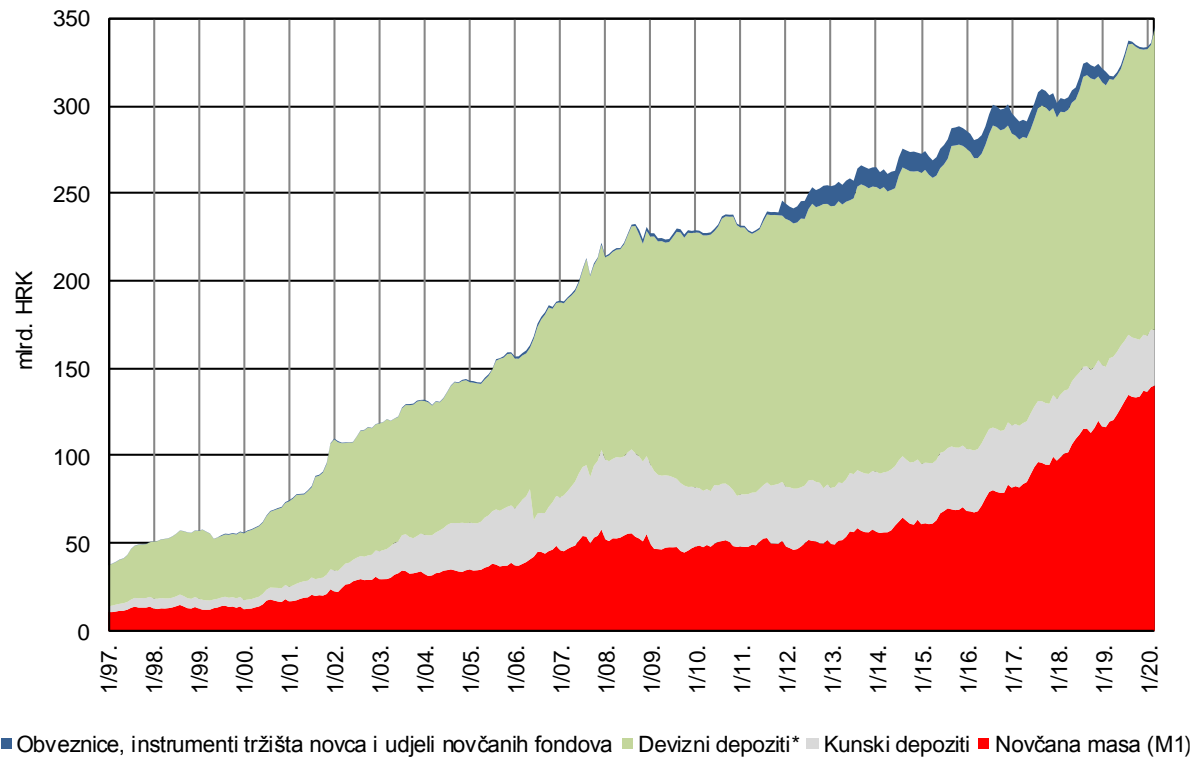
Izvor: HNB

Valutna struktura plasmana drugih monetarnih financijskih institucija

Napomena: Krediti u stranoj valuti uključuju kredite denominirane u toj valuti i kredite indeksirane uz tu valutu.
Izvor: HNB

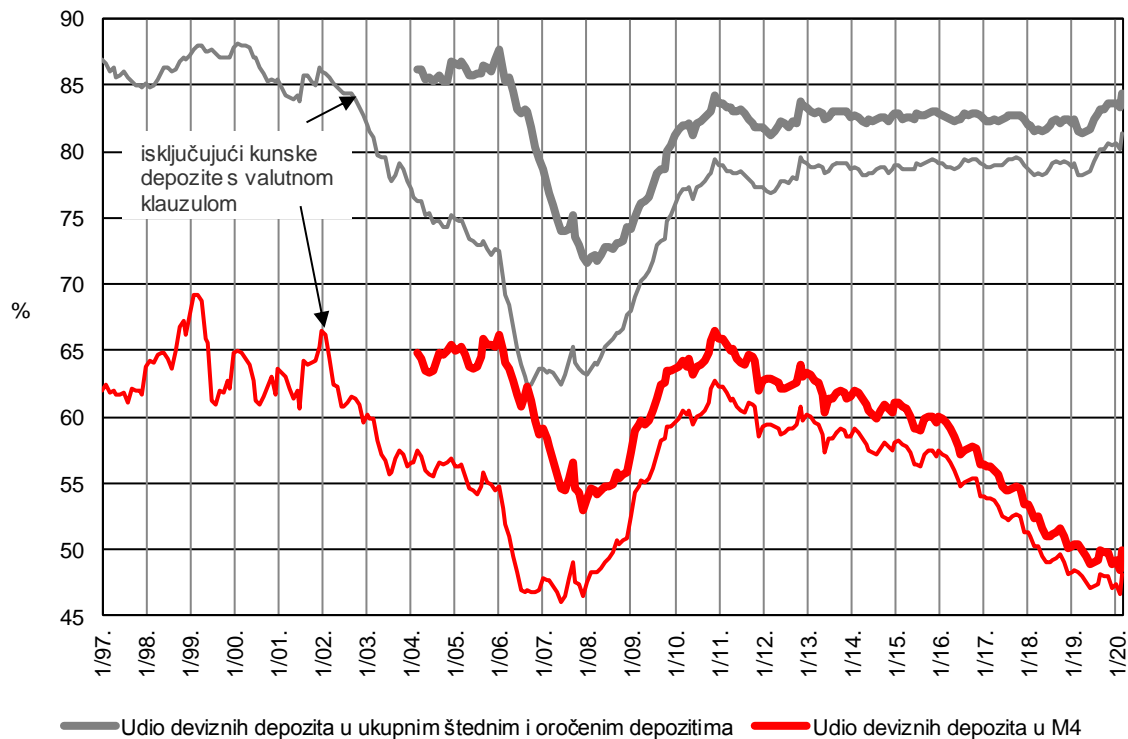
Monetarni agregat M4

* Do svibnja 2006. kunski depoziti s valutnom klauzulom bili su uključeni u kunske depozite, a od lipnja 2006. uključeni su u devizne depozite.

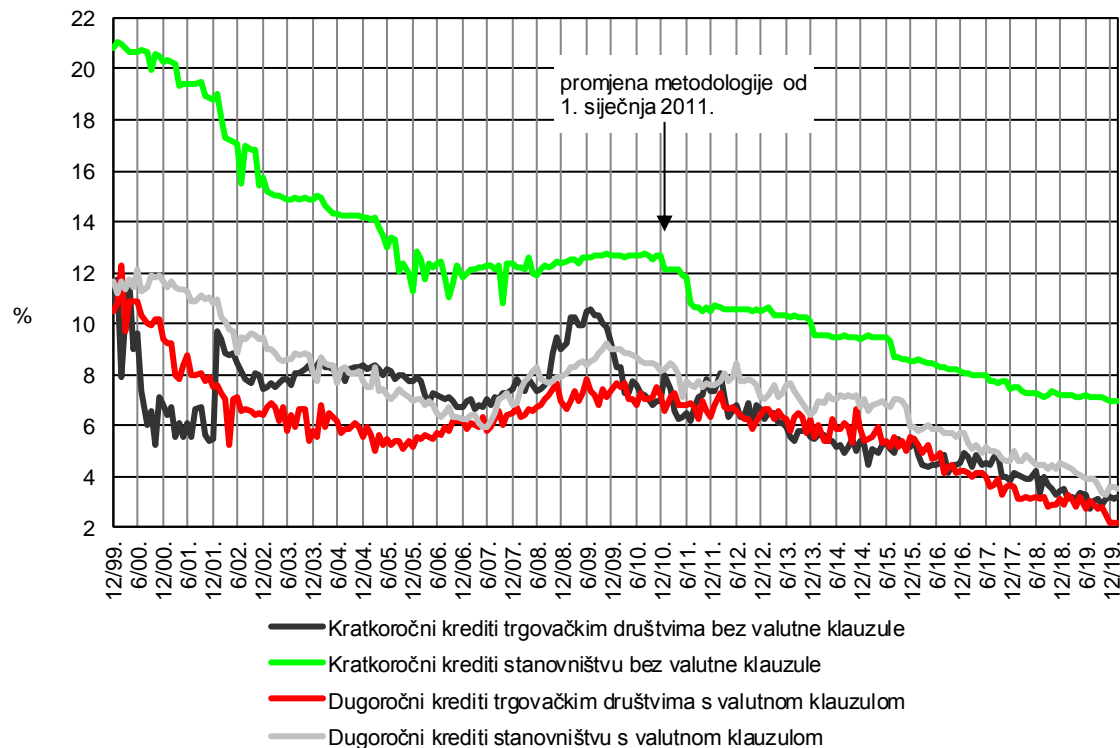
Izvor: HNB

Euroizacija

Izvor: HNB

Prosječne aktivne kamatne stope banaka

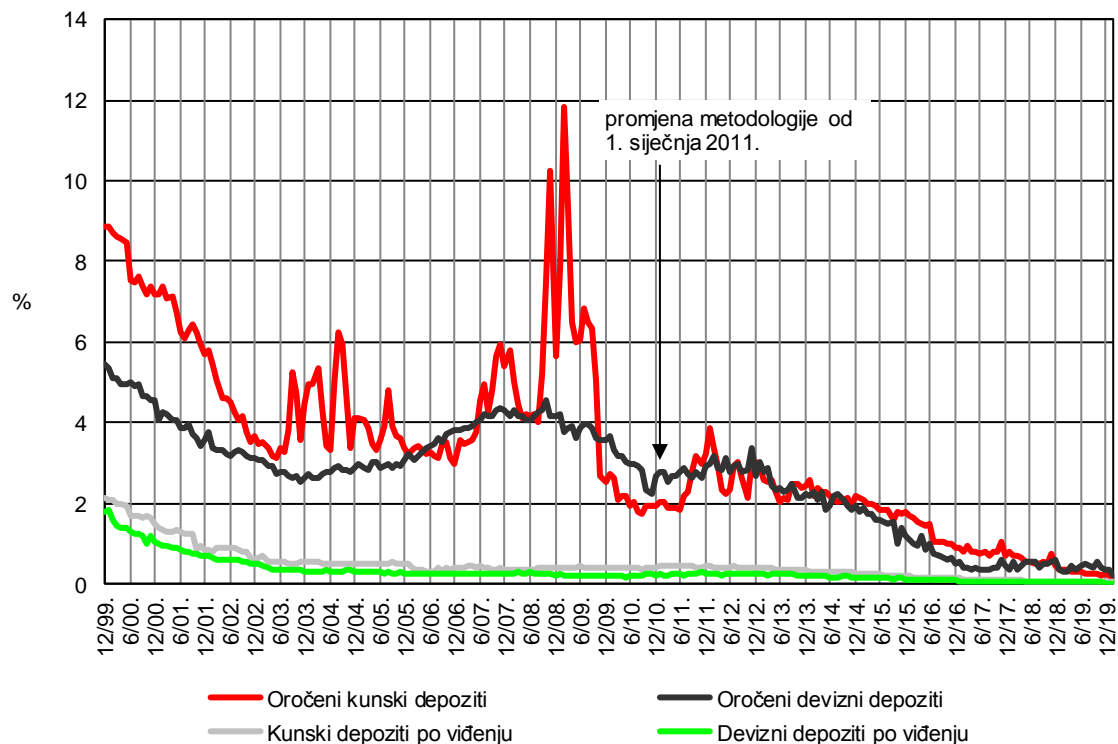

Napomena: Detaljnije o novoj statistici kamatnih stopa u Biltenu br. 204, lipanj 2014.

(<http://www.hnb.hr/publikac/bilten/arhiv/bilten-204/hbilt204.pdf>)

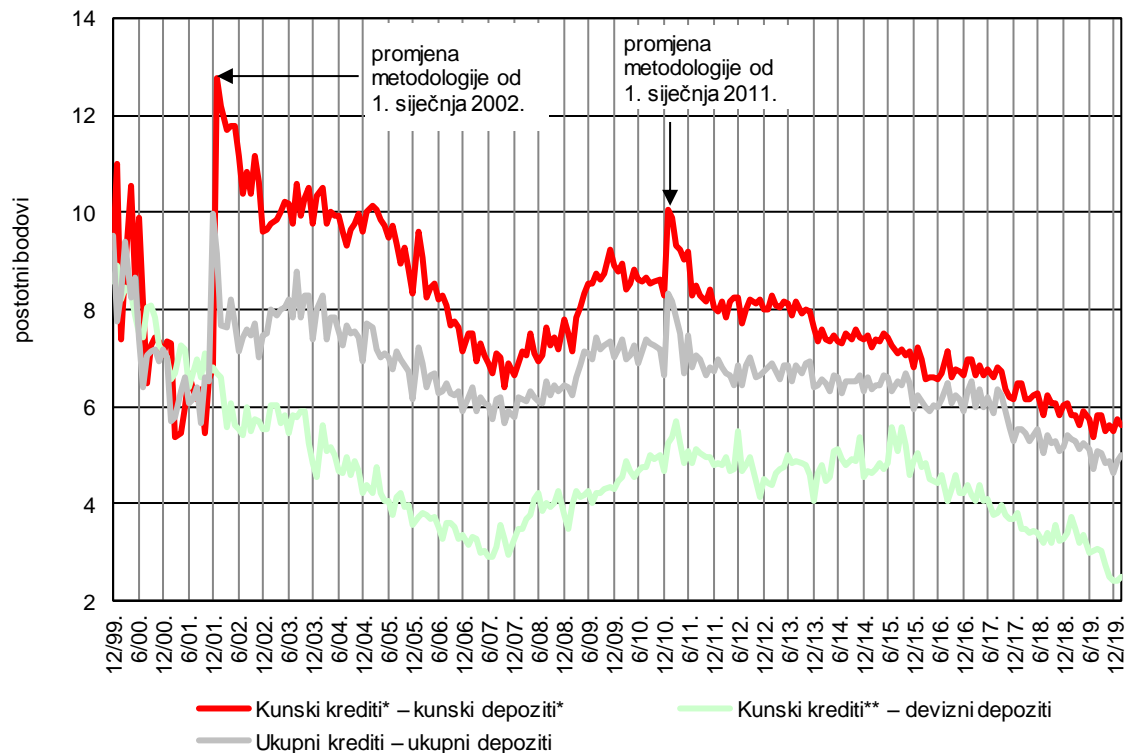
Izvor: HNB

Prosječne pasivne kamatne stope banaka

Napomena: Detaljnije o novoj statistici kamatnih stopa u Biltenu br. 204, lipanj 2014.
(<http://www.hnb.hr/publikac/bilten/arhiv/bilten-204/hbilt204.pdf>)
Izvor: HNB

Razlika između kamatnih stopa na kredite i depozite

* Bez valutne klauzule

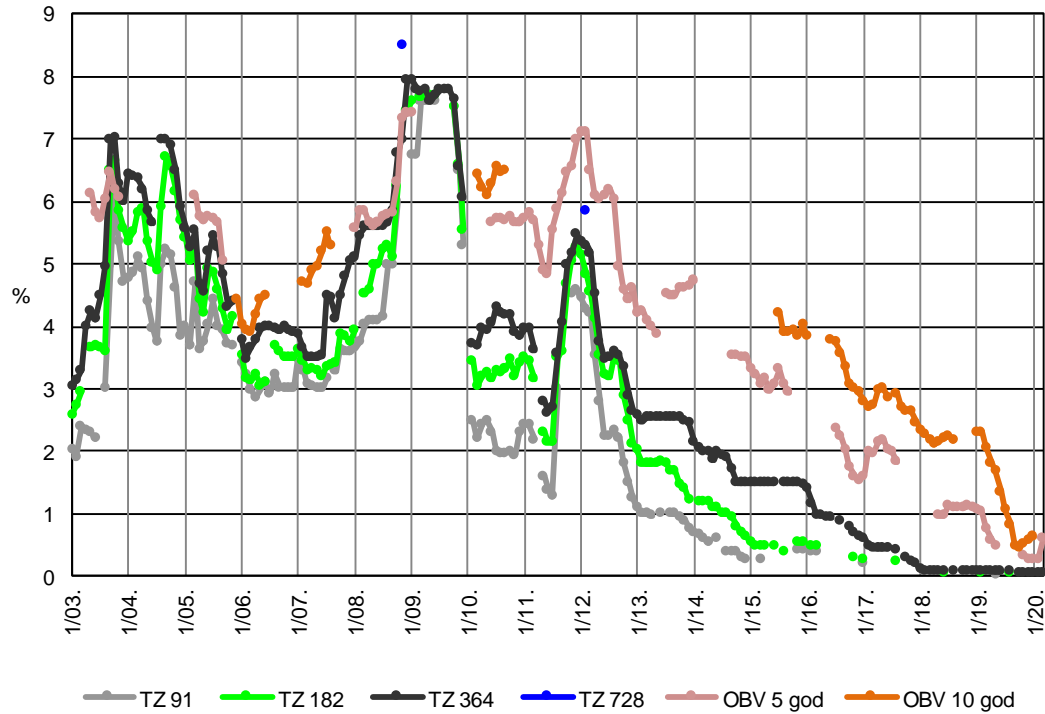
** S valutnom klauzulom

Napomena: Detaljnije o novoj statistici kamatnih stopa u Biltenu br. 204, lipanj 2014.

(<http://www.hnb.hr/publikac/bilten/arhiv/bilten-204/hbilt204.pdf>)

Izvor: HNB

Prinosi na TZ i na kunsku obveznicu RH

Za TZ i obveznice, prosječna mjesečna stopa
Izvori: MF; Zagrebačka burza

Obveznice na Zagrebačkoj burzi

Izdavatelj	Godina izdavanja	Izorno dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja (u mil.)	Nominalna kamatna stopa	Izdavatelj	Godina izdavanja	Izorno dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja (u mil.)	Nominalna kamatna stopa
Državne						Korporativne					
Republika Hrvatska	2011.	11 godina	EUR	1.000	6,500%	Optima telekom d.d.	2007.	15.3 godina	HRK	250	5,250%
Republika Hrvatska	2013.	11 godina	EUR	1.400	5,750%	NETA Capital Croatia d.d.* u likvidaciji	2013.	neodređeno	HRK	2	8,000%
Republika Hrvatska	2015.	10 godina	HRK	6.000	4,500%	Dalekovod d.d.	2014.	15.3 godina	HRK	16	4,000%
Republika Hrvatska	2015.	11 godina	HRK	10.000	4,250%	Dalekovod d.d.	2014.	15.3 godina	EUR	1	4,000%
Republika Hrvatska	2016.	5 godina	HRK	6.000	2,750%	Jadran Galenski laboratorij d.o.o.	2015.	5 godina	HRK	200	5,813%
Republika Hrvatska	2017.	5 godina	HRK	3.000	2,250%	Atlantik Grupa d.d.	2016.	5 godina	HRK	200	3,125%
Republika Hrvatska	2017.	11 godina	HRK	5.500	2,875%	Zagrebački holding d.o.o.	2016.	7 godina	HRK	2.300	3,875%
Republika Hrvatska	2017.	15 godina	HRK	3.000	3,250%	LANIŠTE d.o.o.	2016.	16.2 godine	EUR	55	4,500%
Republika Hrvatska	2017. i 2018.	6 godina	HRK	11.300	1,750%	Erste&Steiermärkische banka d.d.	2017.	5 godina	EUR	50	1,813%
Republika Hrvatska	2018. i 2019.	11 godina	HRK	10.000	2,375%	Erste&Steiermärkische banka d.d.	2018.	5 godina	HRK	300	1,500%
Republika Hrvatska	2019.	3 godine	EUR	500	0,500%	Jadran Galenski laboratorij d.o.o.	2019.	5 godina	HRK	130	1,750%
Republika Hrvatska	2019.	5 godina	HRK	3.500	0,250%						
Republika Hrvatska	2019.	15 godina	HRK	7.500	1,000%						
Republika Hrvatska	2020.	5 godina	HRK	5.000	0,250%						
Republika Hrvatska	2020.	20 godina	EUR	800	1,250%						
Izvrštene:											
Republika Hrvatska	2010.	10 godina	HRK	5.000	6,750%						
Republika Hrvatska	2010.	10 godina	EUR	1.000	6,500%						

Stanje na dan 20. travnja 2020.
Izvor: Zagrebačka burza

* Uz ugrađenu opciju kupnje
Stanje na dan 20. travnja 2020.
Izvor: Zagrebačka burza

Sadržaj

- Ciljevi i struktura središnje banke
- Realni sektor
- Monetarna politika
- **Platna bilanca i tečaj**
 - **Vanjska trgovina**
 - **Tekući račun**
 - **Inozemni dug**
 - **Inozemna izravna ulaganja**
- Bankovni sustav

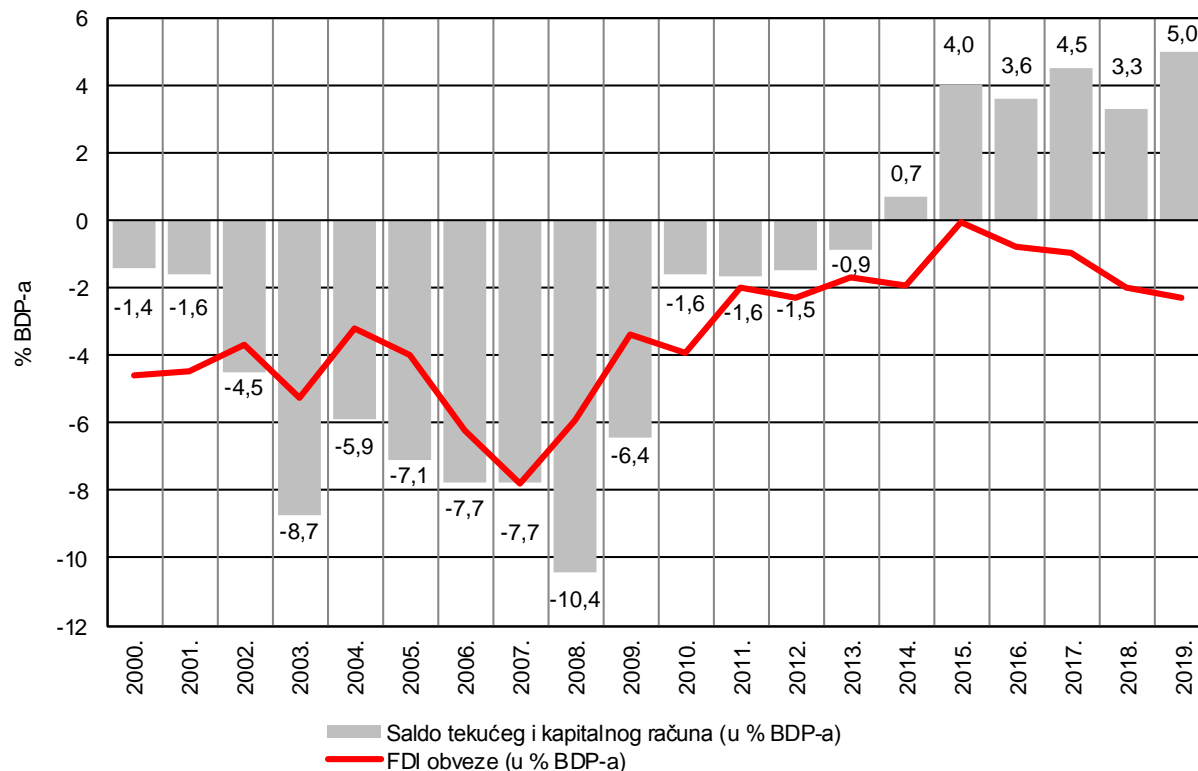
Tečajna politika

- Upravljano fluktuirajući tečajni sustav
- Tečaj se određuje na deviznom tržištu, temeljem ponude i potražnje
- Središnja banka intervenira na deviznom tržištu, ali NE BRANI određenu razinu tečaja

Devizno tržište

- Kuna je konvertibilna valuta
- Nema restrikcija kod repatrijacije profita i likvidacije investicija
- Banke slobodno određuju tečaj, sudjeluju u međunarodnom platnom prometu i obavljaju devizno poslovanje

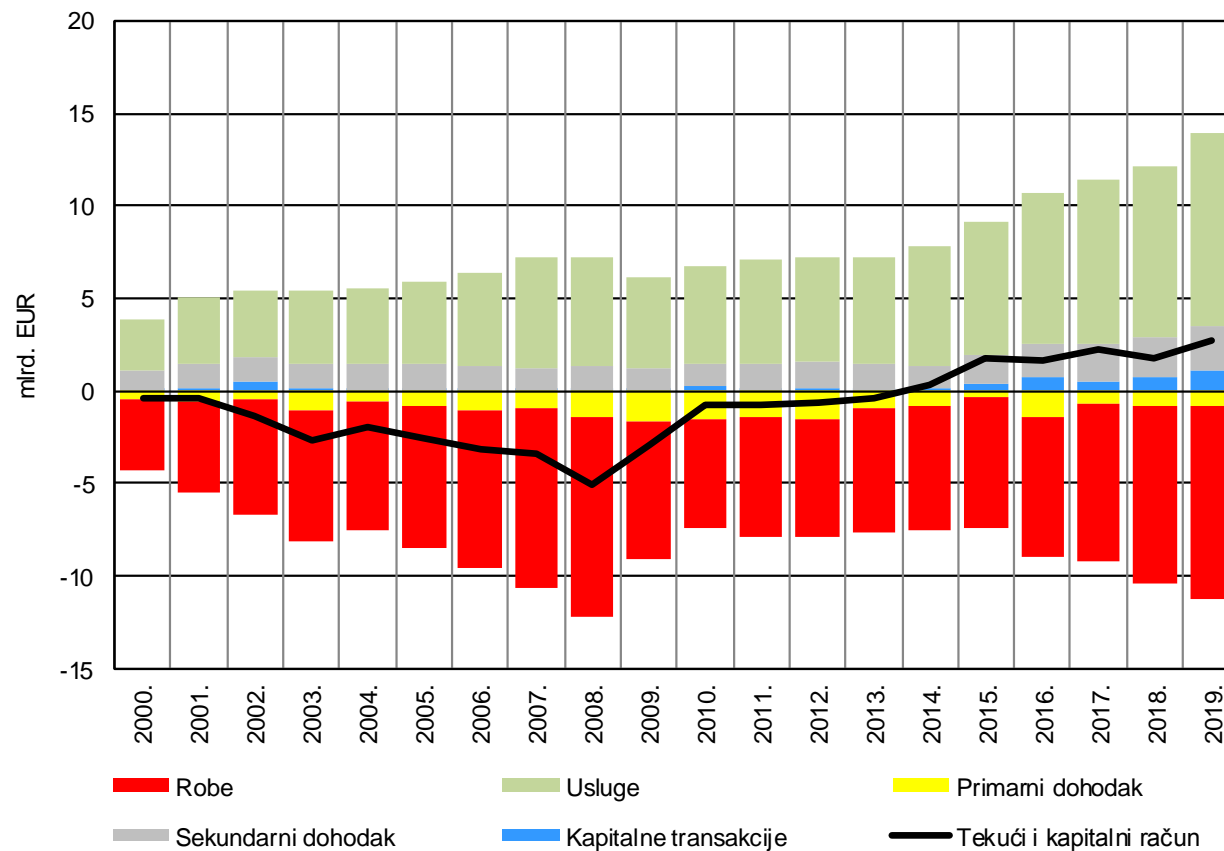
Saldo tekućeg i kapitalnog računa i FDI

Napomena: Prema BPM6 i metodologiji ESA 2010. FDI obaveze ne uključuju podatke o kružnim izravnim ulaganjima. Negativne vrijednosti FDI obveza upućuju na priljev ulaganja.

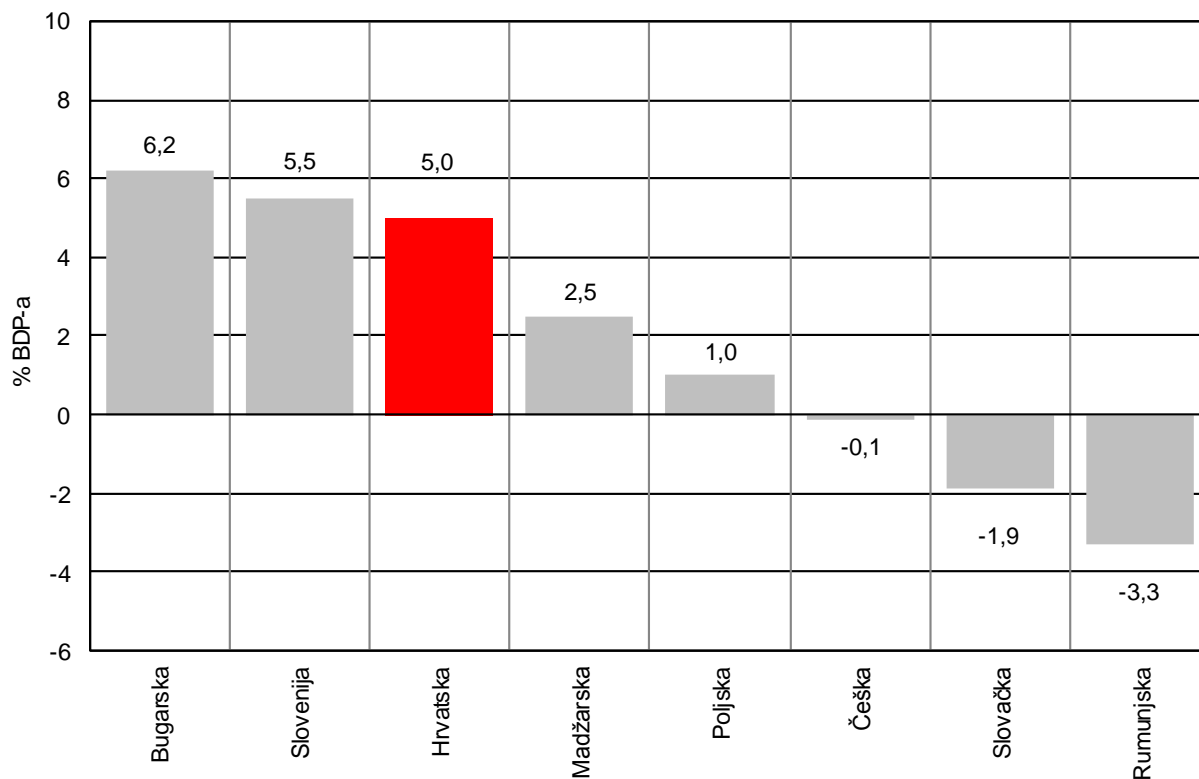
Izvor: HNB

Struktura tekućeg i kapitalnog računa platne bilance

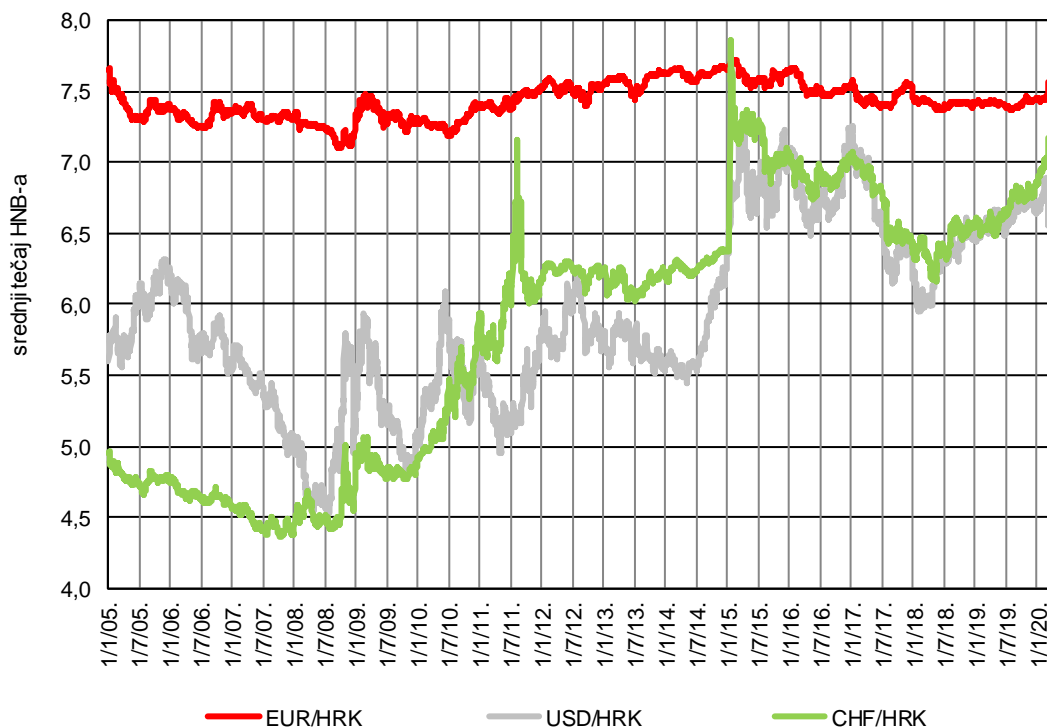
Izvor: HNB

Saldo tekućeg i kapitalnog računa po zemljama, 2019.

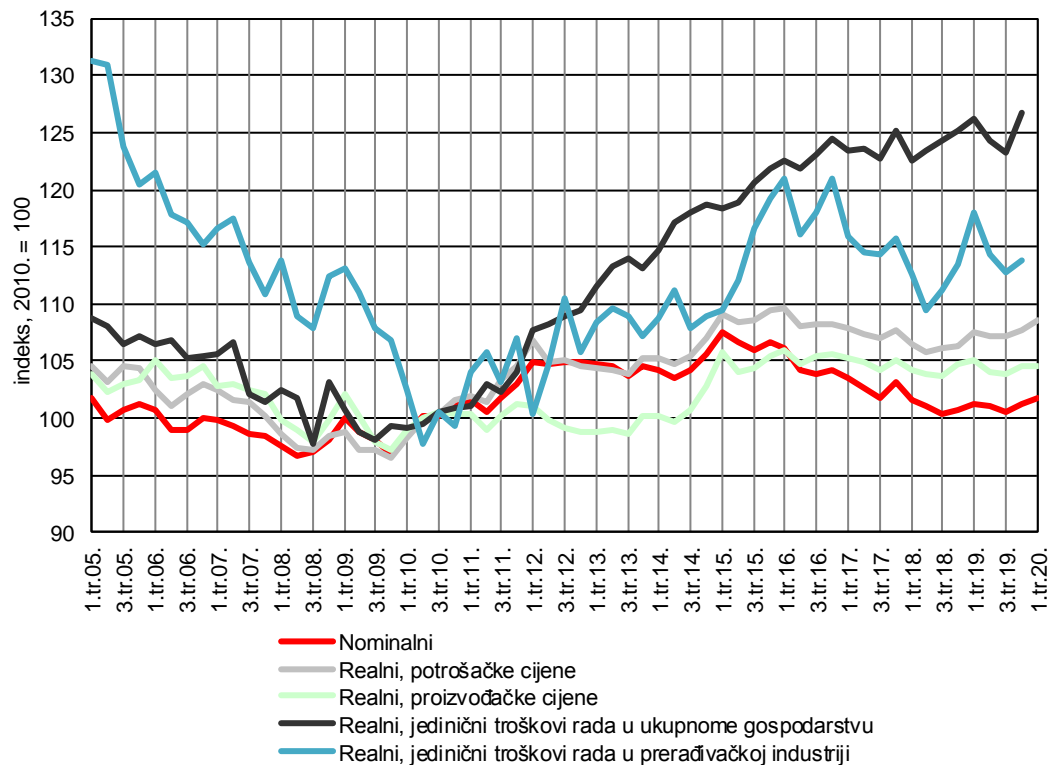
Izvori: Eurostat; HNB

Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskome franku

Izvor: HNB

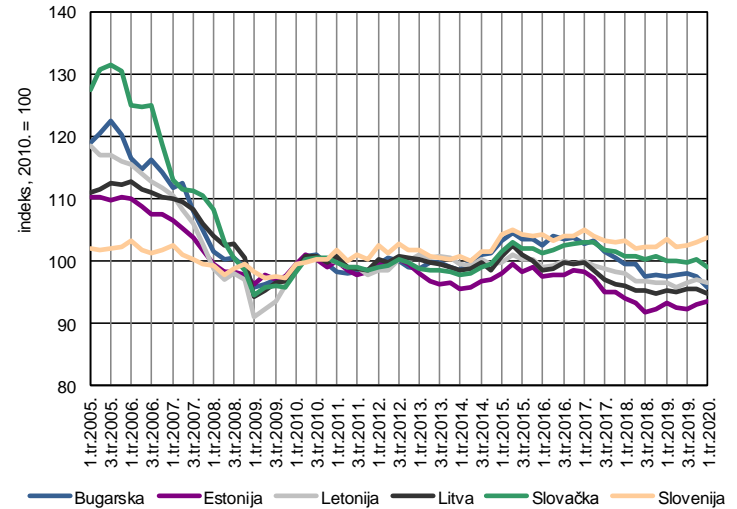
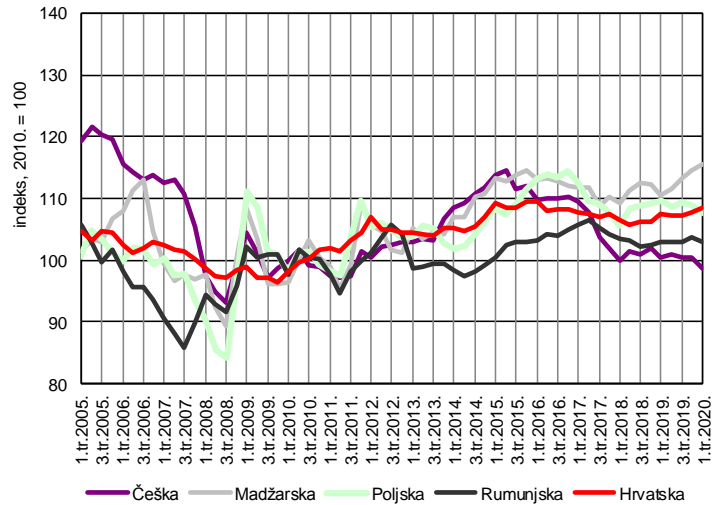
Indeks nominalnog i realnog efektivnog tečaja kune

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na ukupnom tržištu. Jedinični trošak rada izračunat je kao omjer isplaćenih naknada po zaposleniku i produktivnosti rada (izražena kao BDP po zaposlenom). Pad indeksa označava efektivnu aprecijaciju kune. Podaci za prvo tromjesečje 2020. kod realnih tečajeva uz proizvođačke cijene odnose se na siječanj i veljaču.

Izvor: HNB

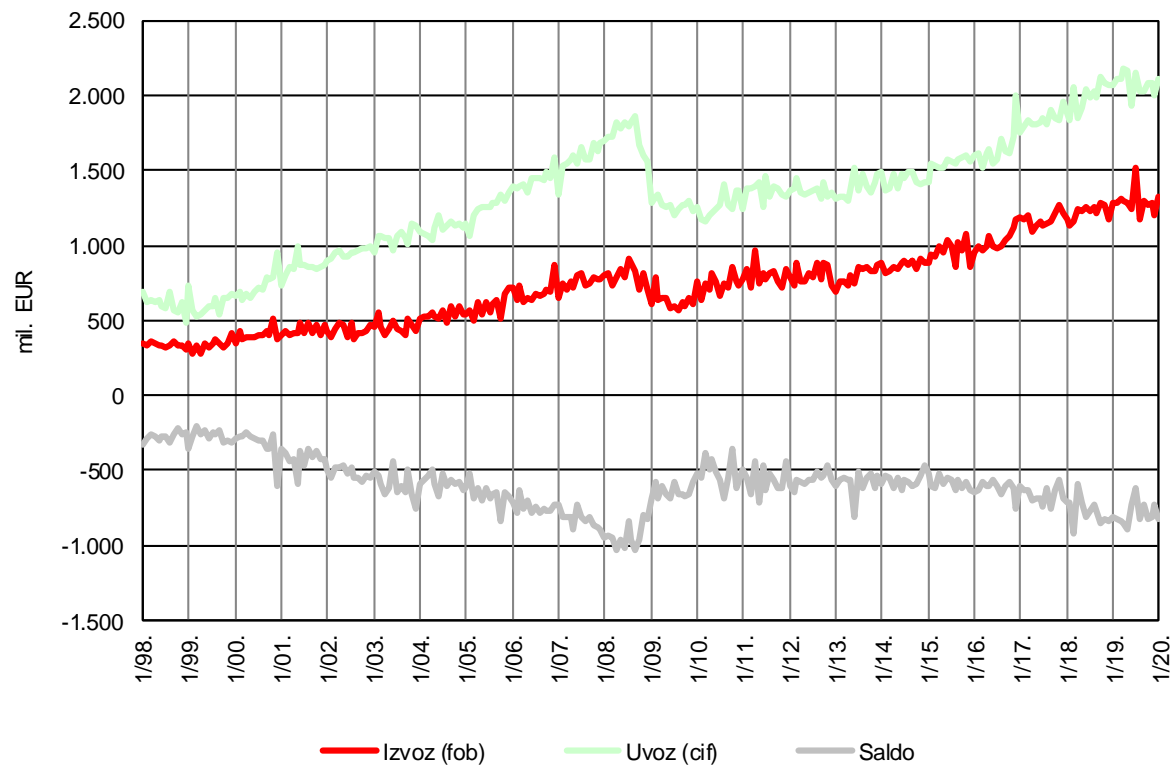
Indeks realnoga efektivnog tečaja uz potrošačke cijene

Napomena: Pad indeksa označava realnu efektivnu aprecijaciju.

Izvori: BIS; HNB

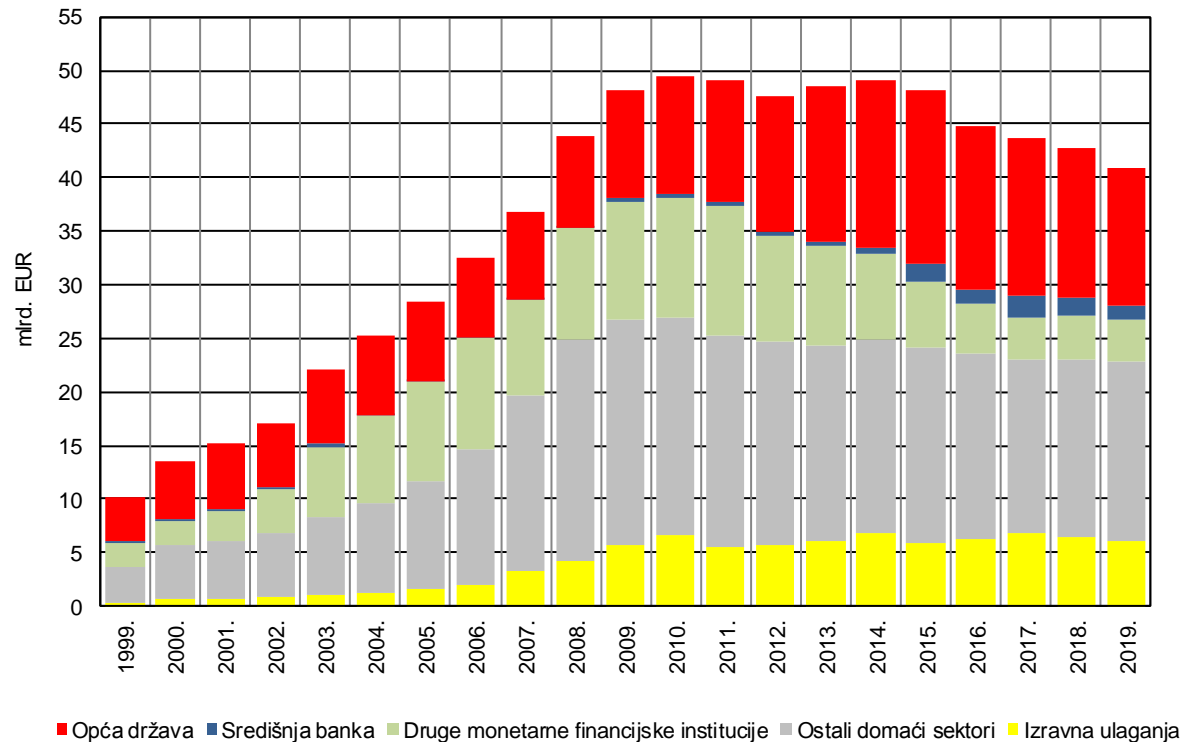
Robna razmjena

Napomena: Desezonirani podaci.

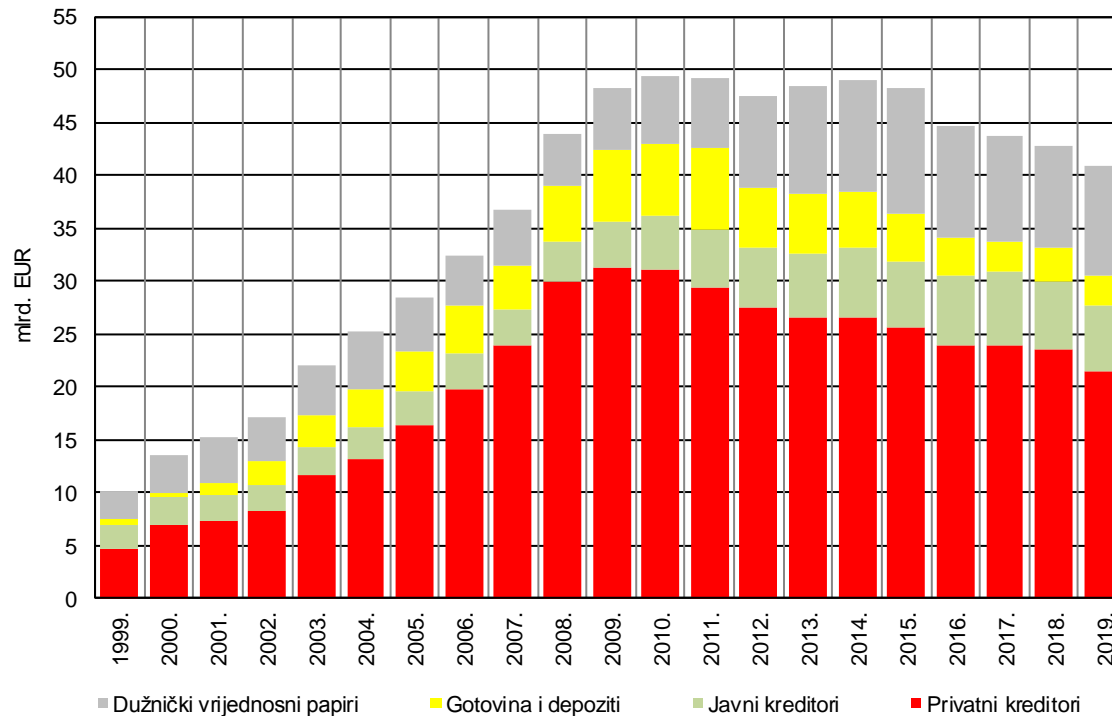
Izvori: DZS; HNB

Bruto inozemni dug RH prema sektoru dužnika

Napomena: Prema BPM6 i metodologiji ESA 2010.
Izvor: HNB

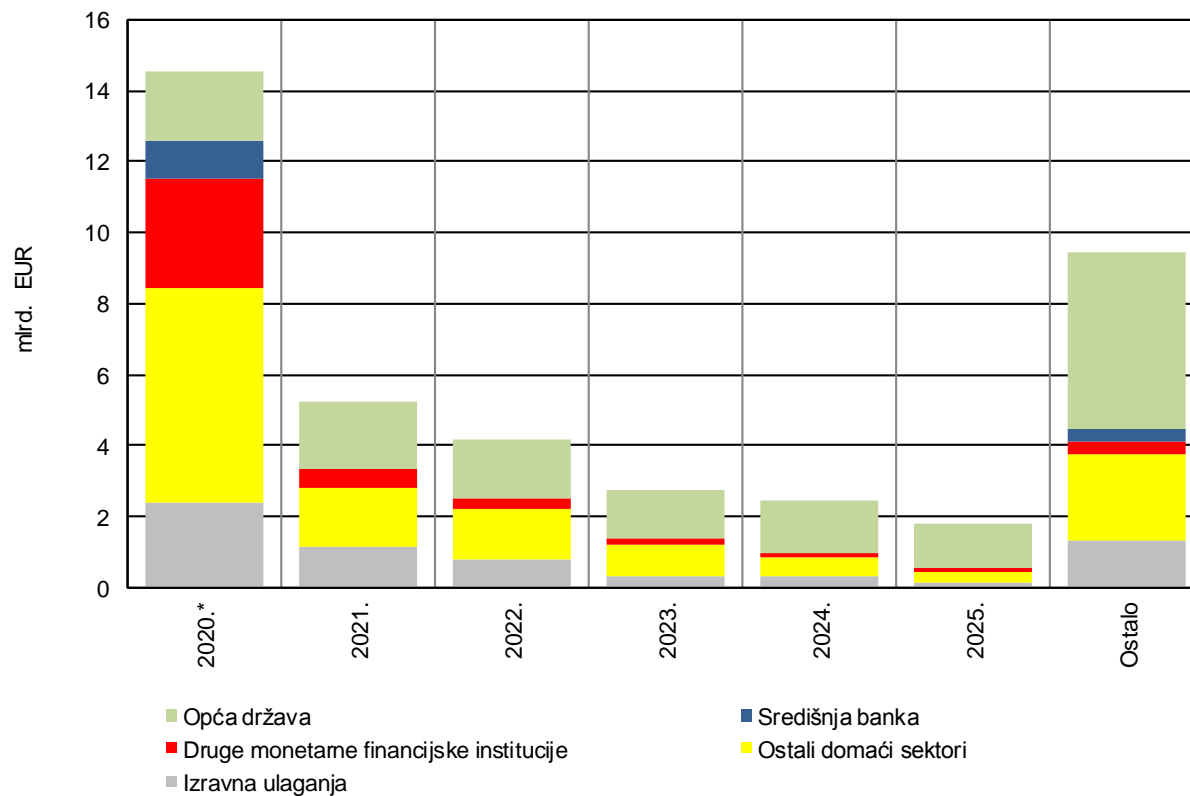
Bruto inozemni dug RH prema sektoru kreditora

Izvor: HNB

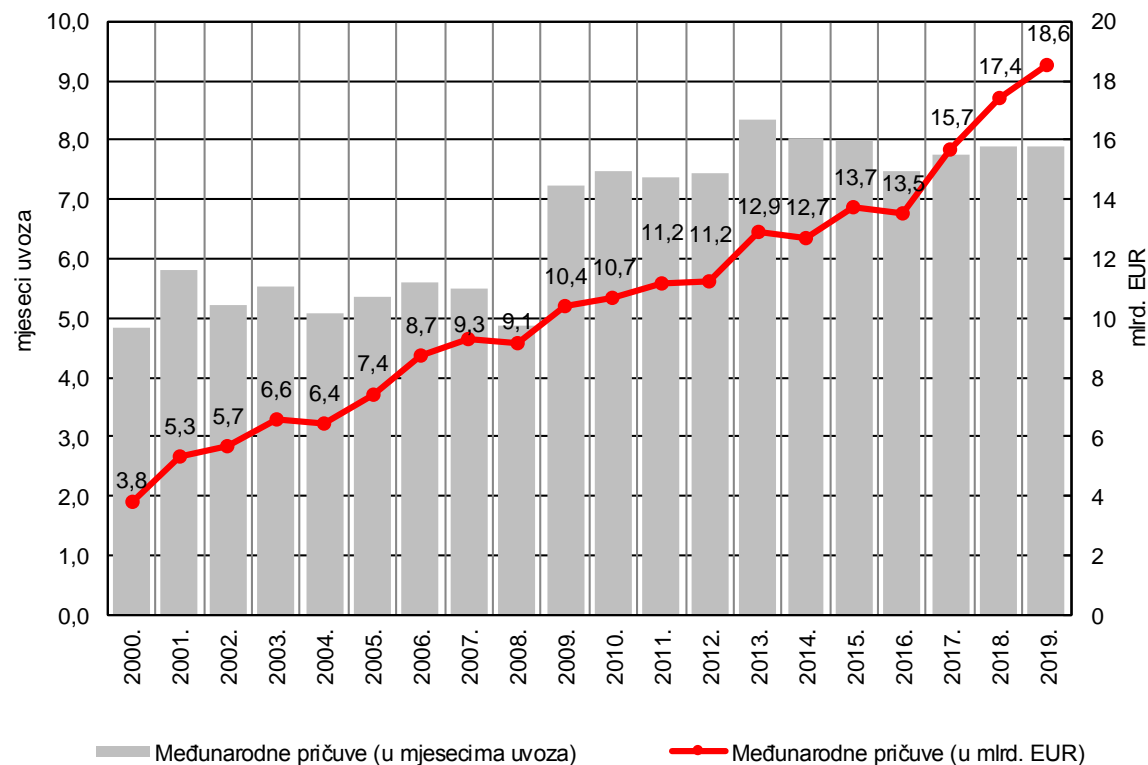
Projekcija otplate glavnica i kamata

prema sektoru dužnika

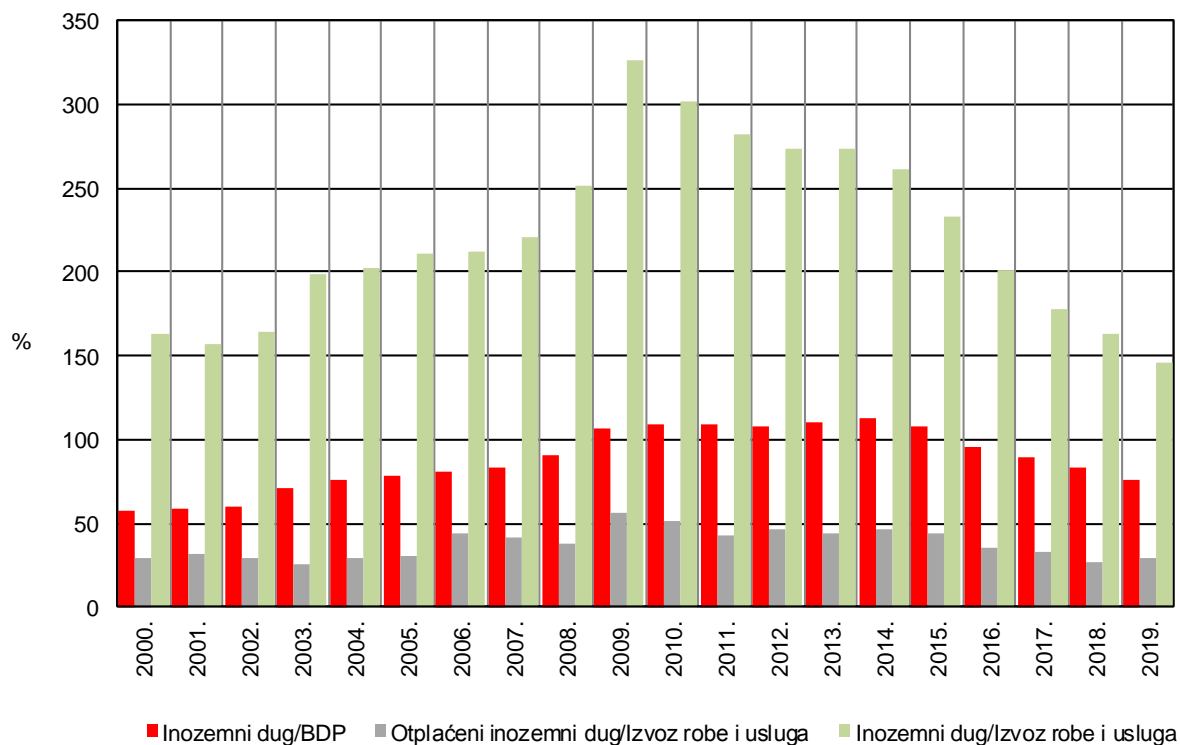
* Podatak za 2020. odnosi se na razdoblje od početka veljače do kraja prosinca. .
Napomene: Prema stanju bruto duga na kraju siječnja 2020. Kašnjenja nisu uključena.
Izvor: HNB

Međunarodne pričuve u EUR i u mjesecima uvoza robe i usluga

Izvor: HNB

Pokazatelji inozemne zaduženosti

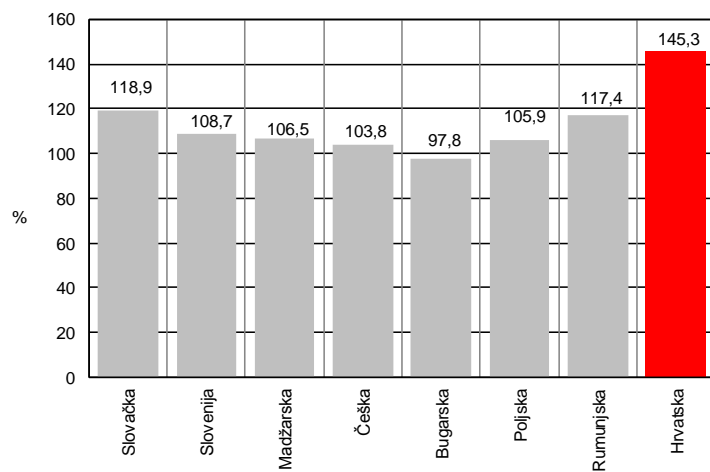

Napomena: Otplaćeni inozemni dug uključuje otplate glavnice na osnovi obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita (isključujući obveze prema vlasnički povezanim poduzećima) te ukupnu otplatu kamata (uključujući FISIM), bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

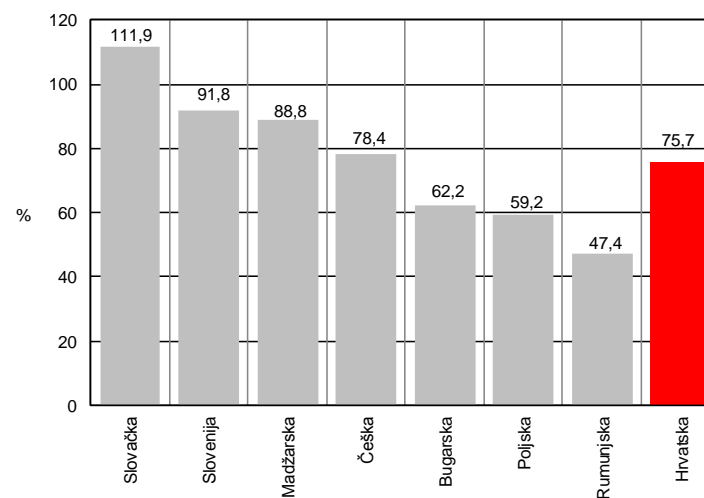
Izvor: HNB

Pokazatelji inozemne zaduženosti po zemljama, 2019.

Inozemni dug/Izvoz robe i usluga

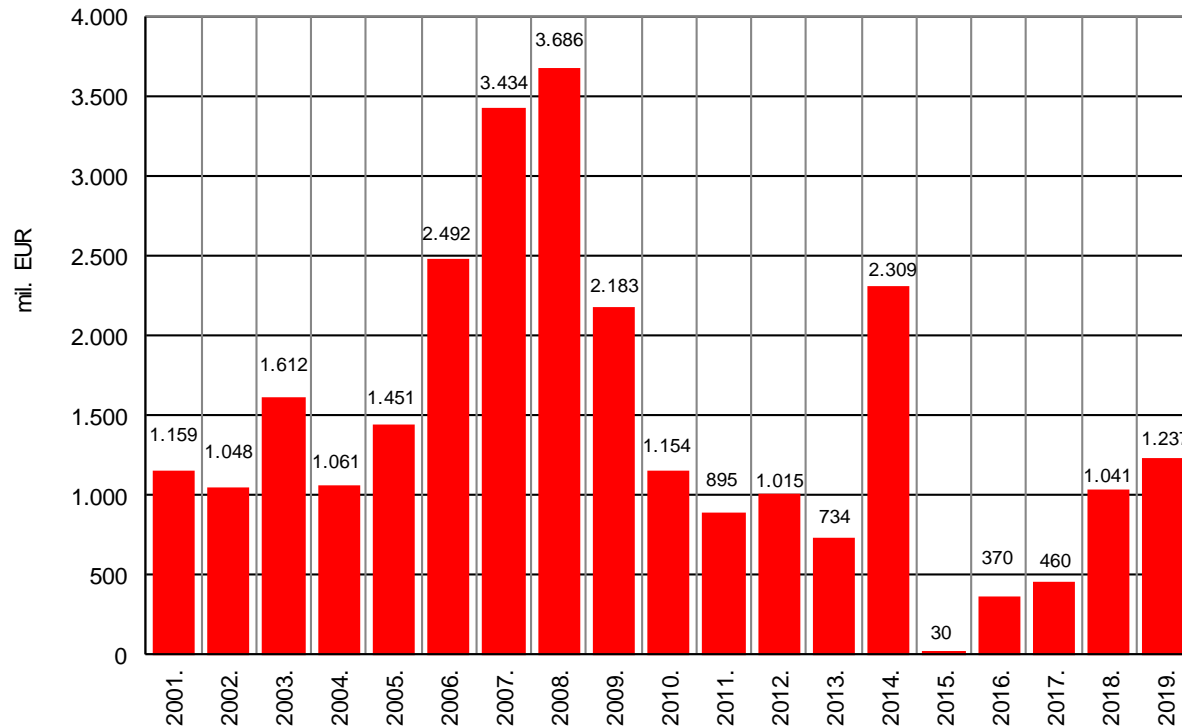

Inozemni dug/BDP

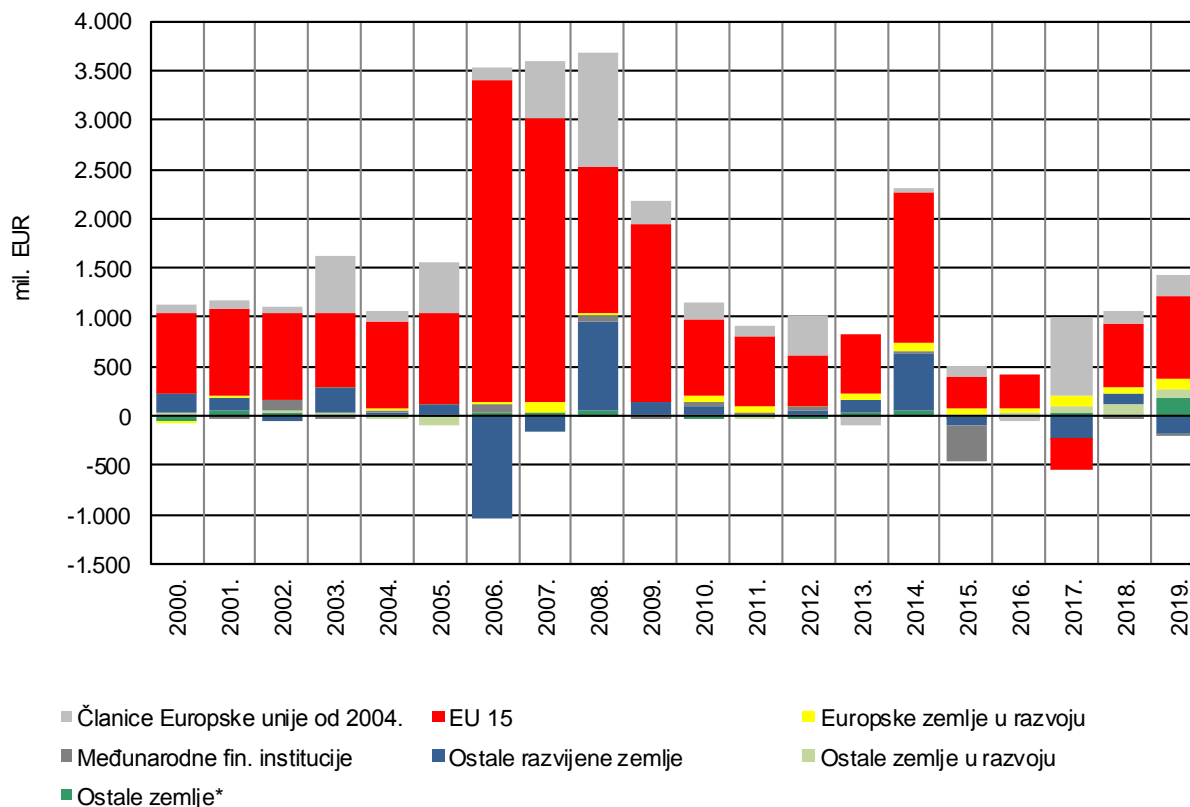
Izvori: Eurostat; HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze po zemljama porijekla

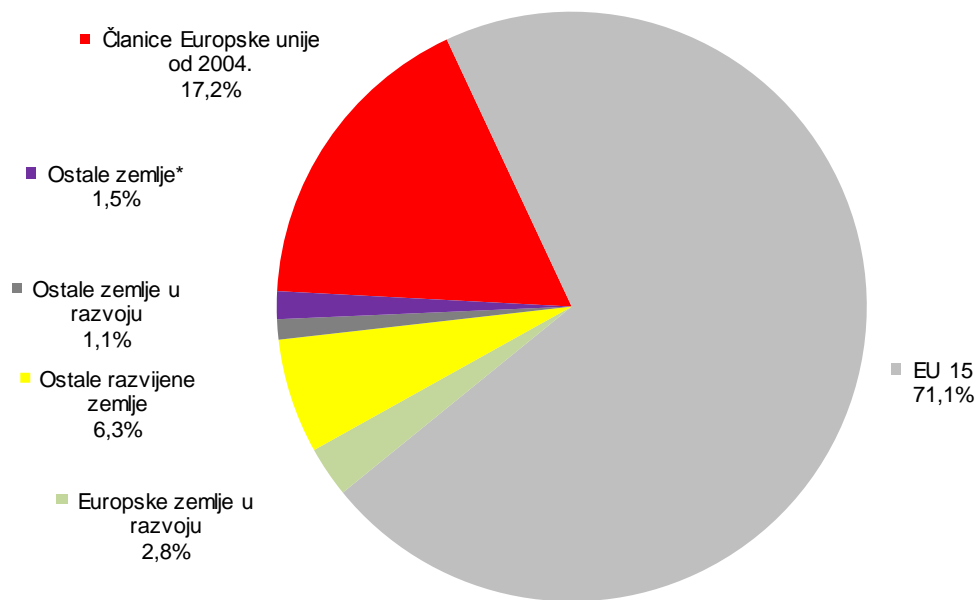

* Odnosi se na nepoznate zemlje i na prilagodbe na ukupnu populaciju

Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

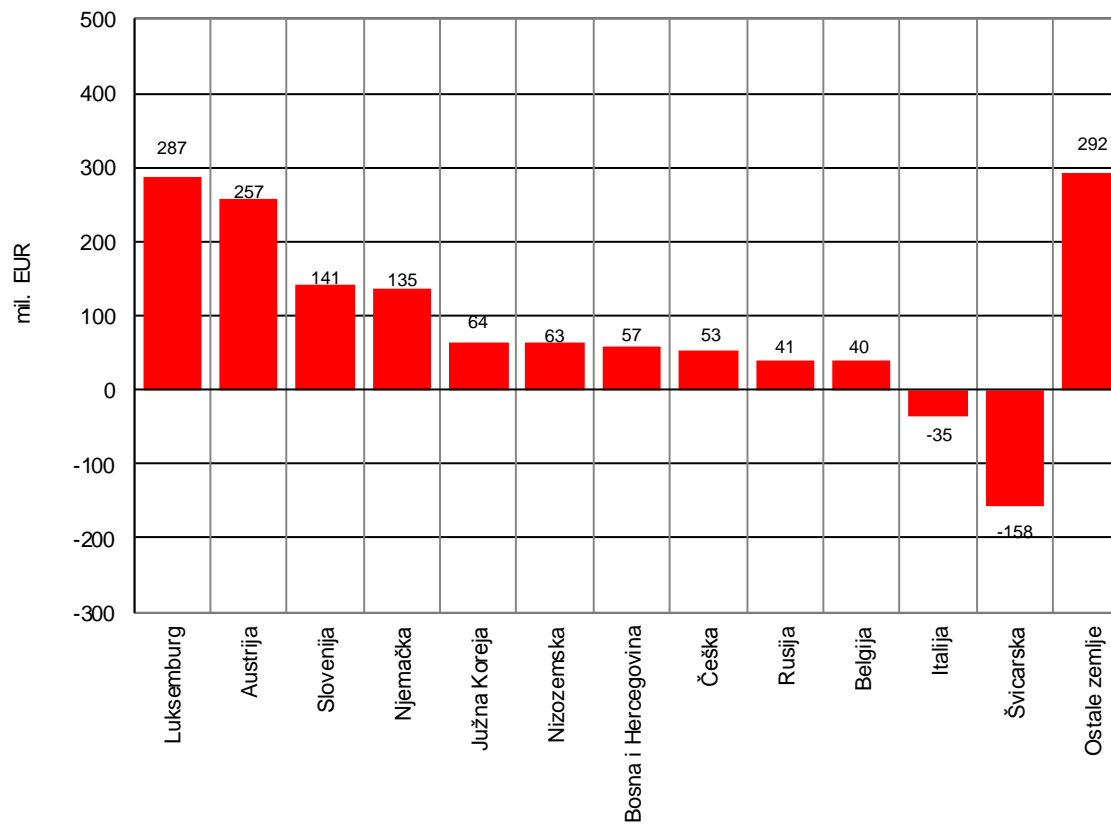
1993. – 2019. (31.792,5 mil. EUR)

* Odnosi se na nepoznate zemlje i na prilagodbe na ukupnu populaciju
Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

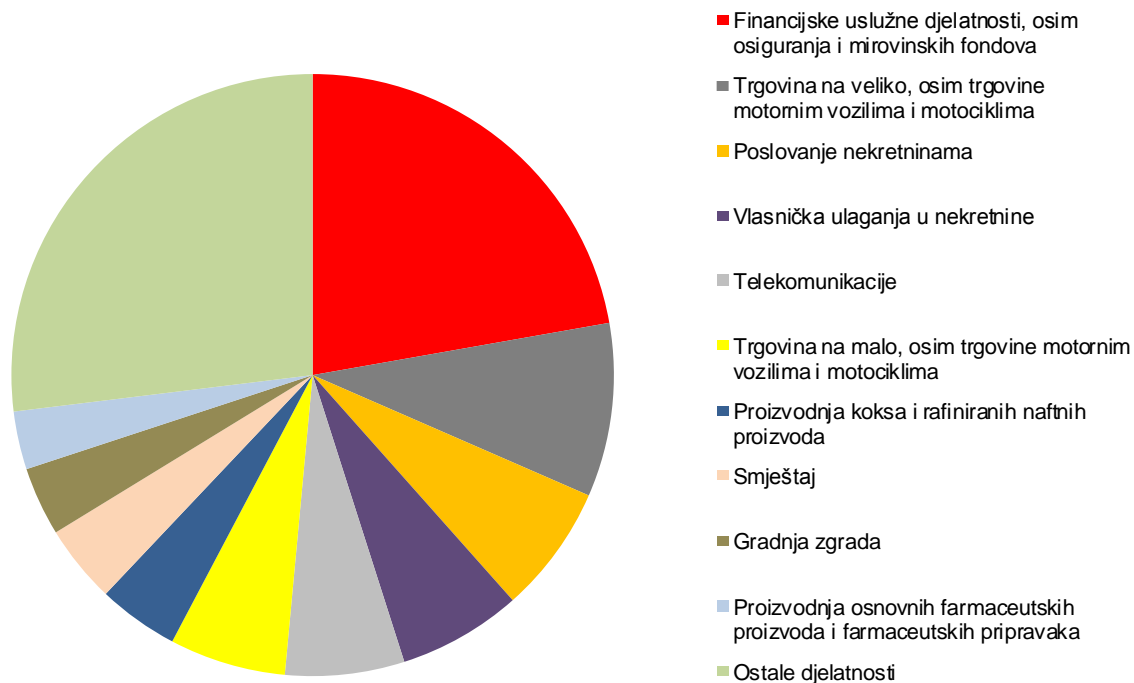
2019. (1.237,21 mil. EUR)

Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

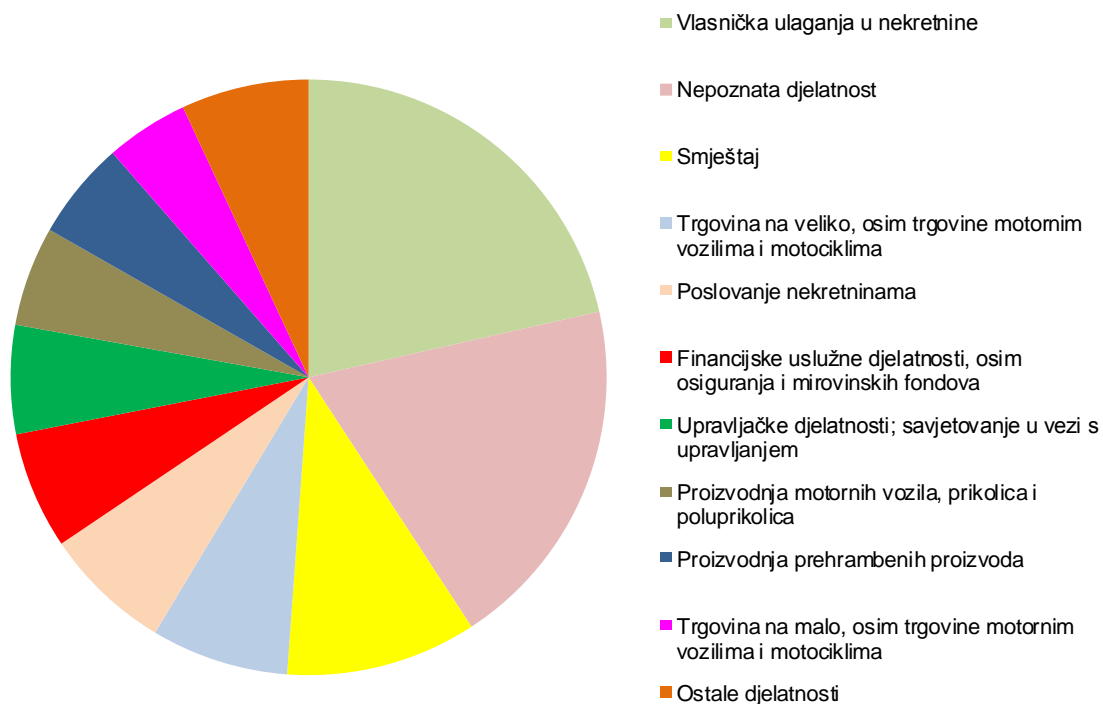
1993. – 2019. (31.792,5 mil. EUR)

Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

2019. (1.237,21 mil. EUR)

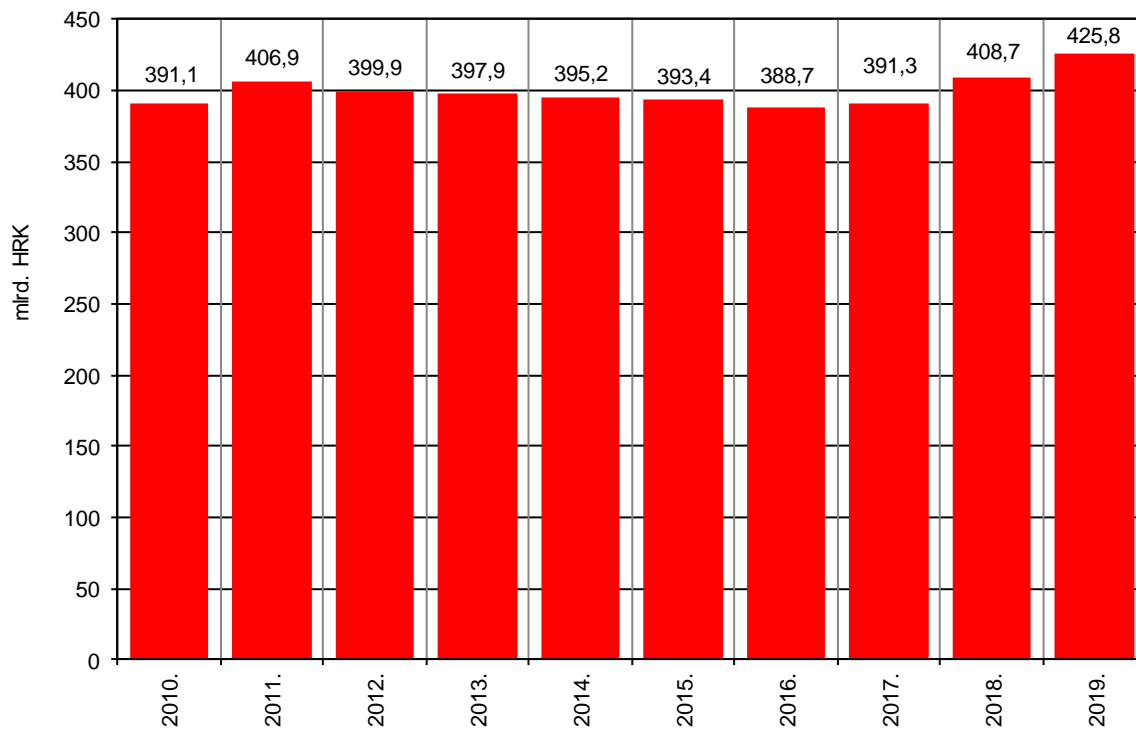

Izvor: HNB

Sadržaj

- Ciljevi i struktura središnje banke
- Realni sektor
- Monetarna politika
- Platna bilanca i tečaj
- **Bankovni sustav**
 - **Veličina, struktura i koncentracija bankovnog sustava**
 - **Financijska poluga i adekvatnost kapitala**
 - **Profitabilnost**
 - **Kvaliteta izloženosti**
 - **Sektorska distribucija kredita i depozita**

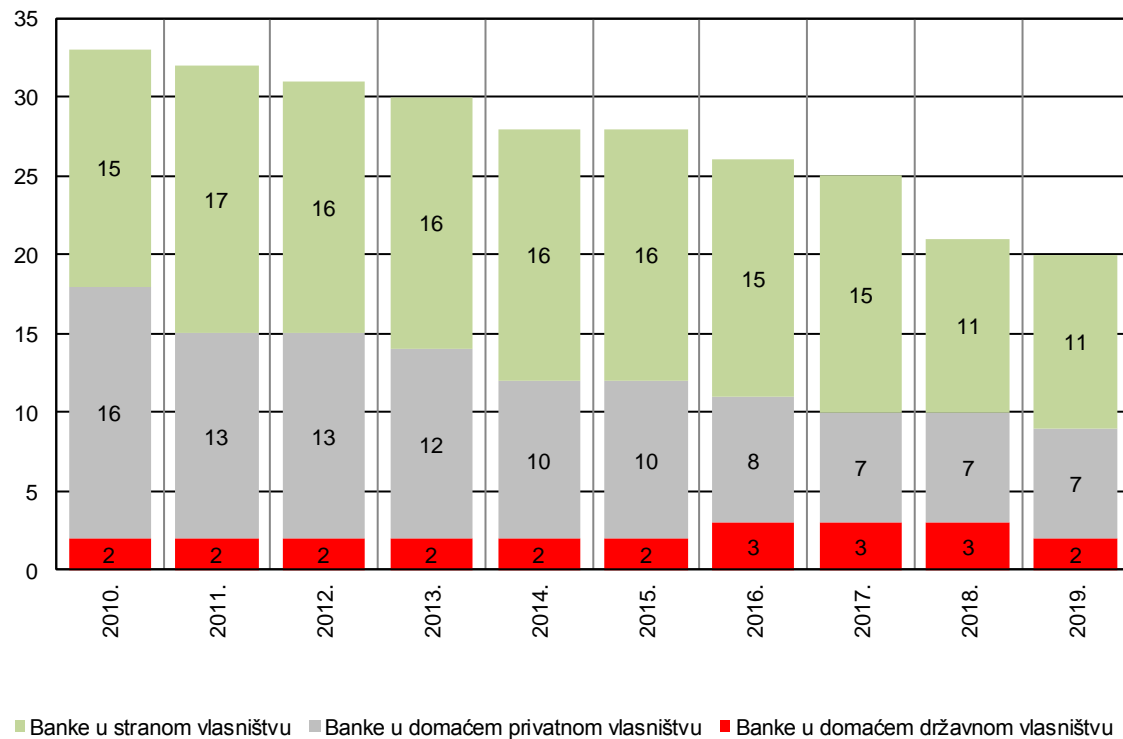
Ukupna imovina banaka

*Dana 30. ožujka 2018. nad Tesla štednom bankom otvoren je stečajni postupak. Banka nije dostavila revidirane podatke za kraj 2017. i nije uključena u agregirane podatke za taj datum (izuzetak su podaci koji se odnose na broj banaka). Prema posljednjim raspoloživim podacima imovina te banke iznosila je samo 1,5 mil. kuna.

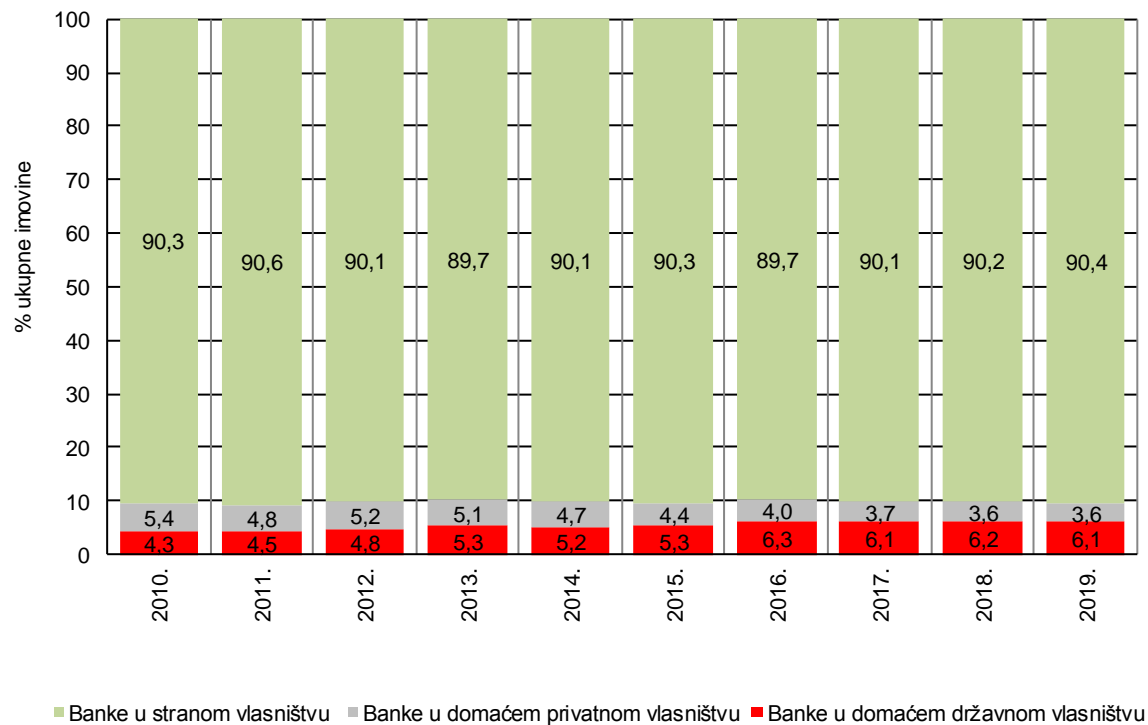
Izvor: HNB

Broj banaka

Izvor: HNB

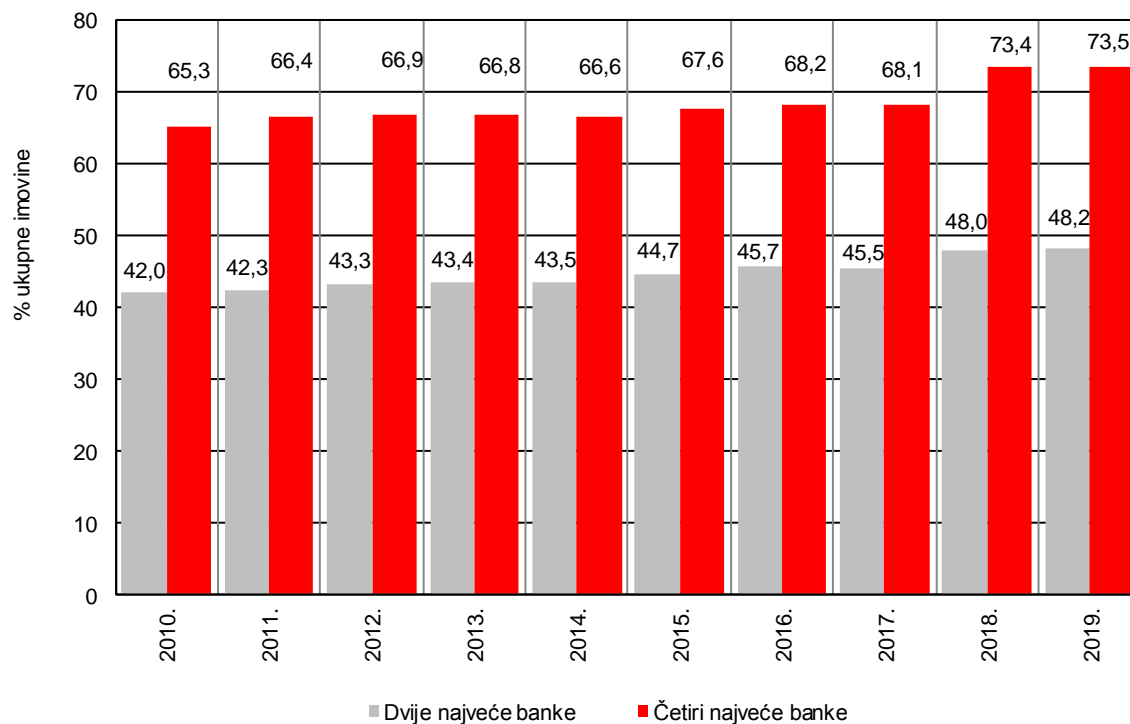
Vlasnička struktura bankovnog sustava

Izvor: HNB

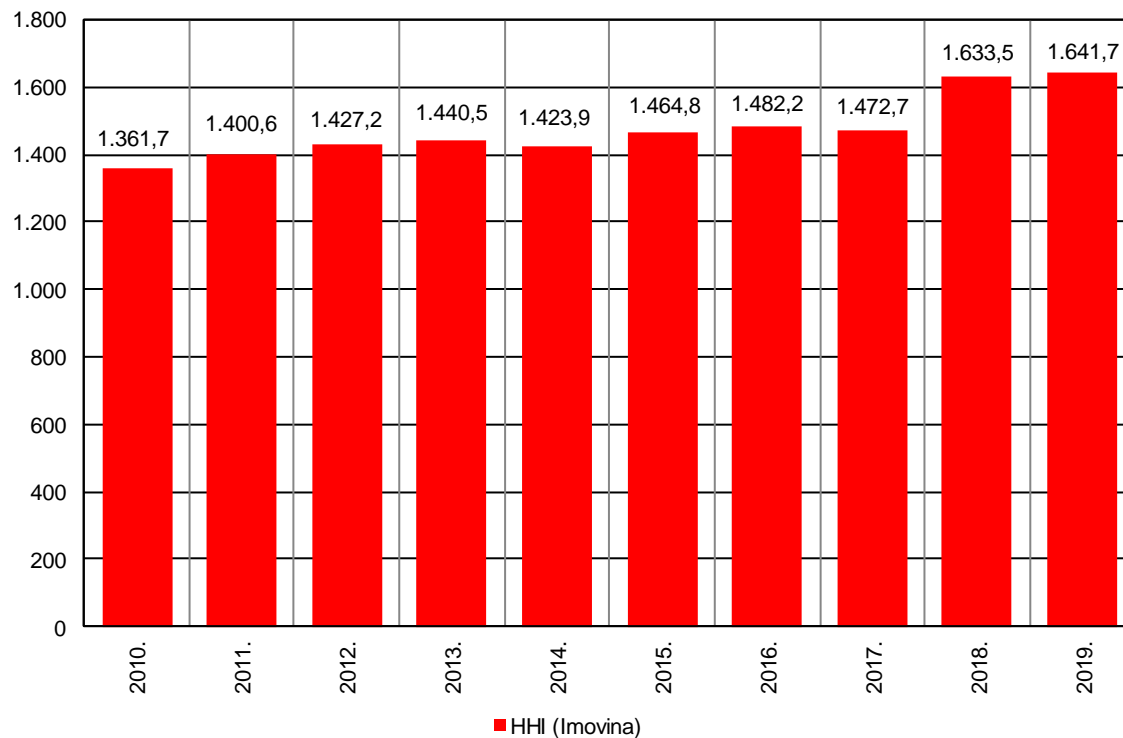
Indeks koncentracije

udio imovine dvije (četiri) najveće banke u ukupnoj imovini banaka

Izvor: HNB

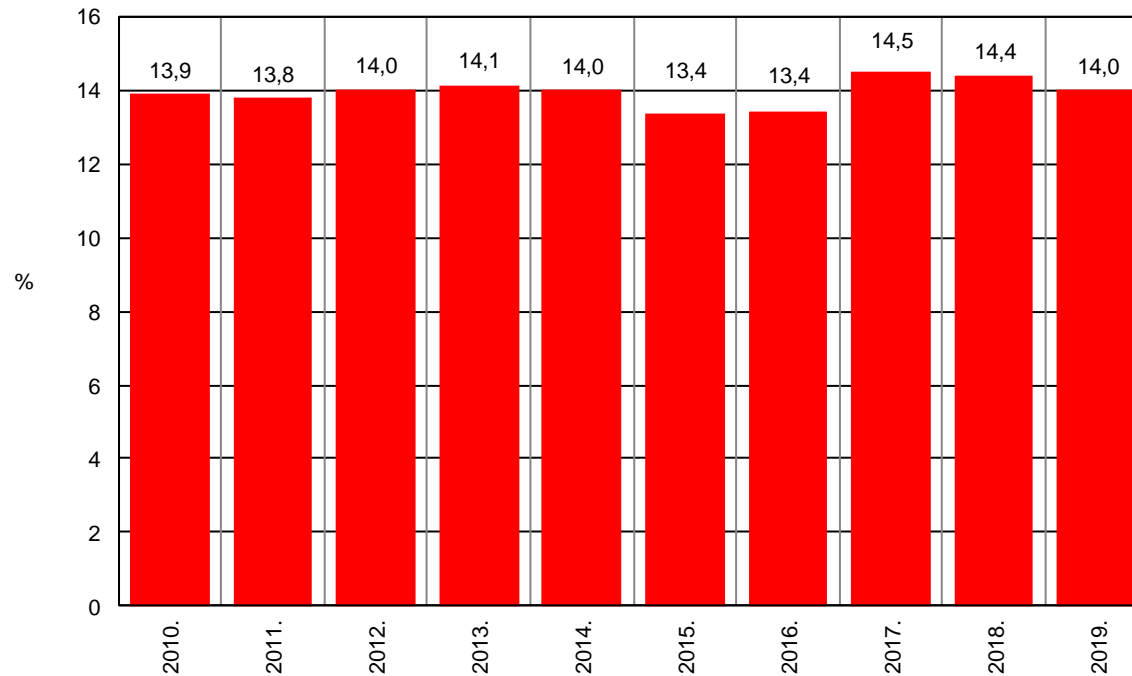
Herfindahlov – Hirschmanov indeks (HHI)

Izvor: HNB

Financijska poluga

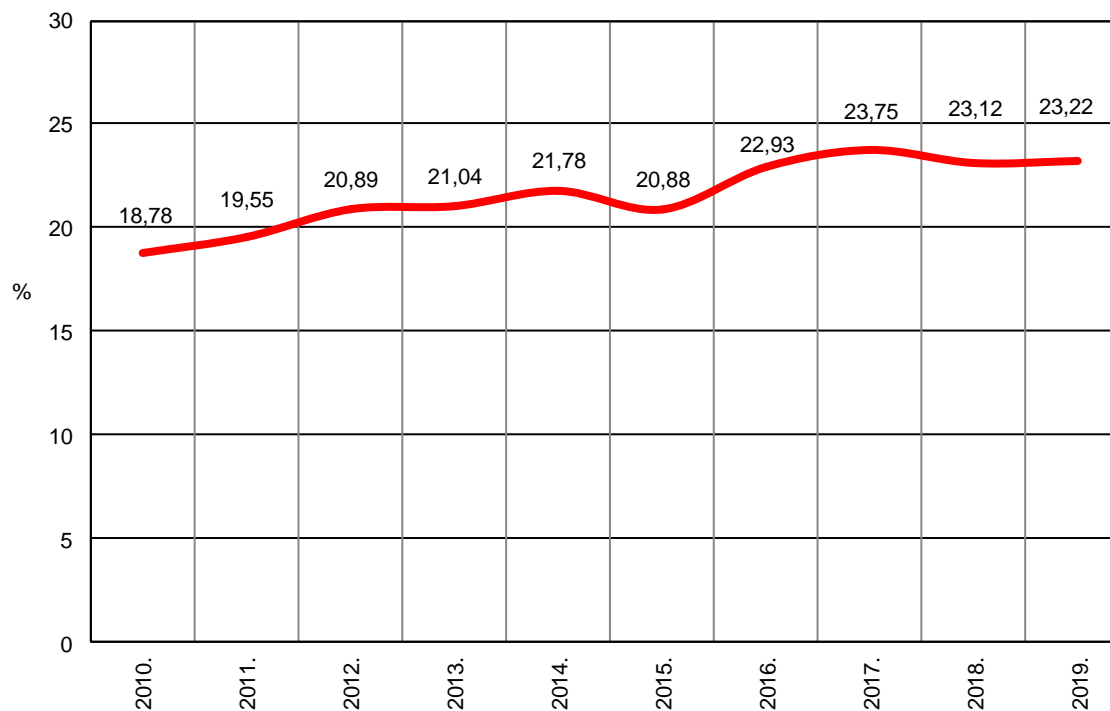
kapital/ukupna imovina

Izvor: HNB

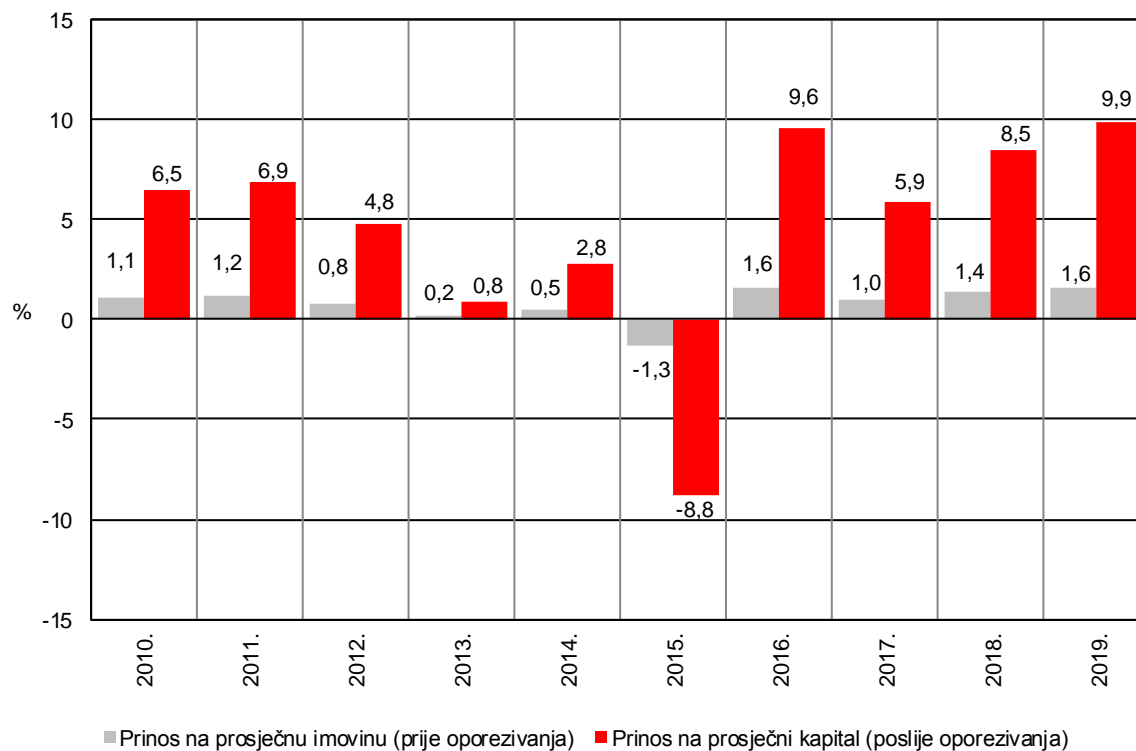
Stopa ukupnoga kapitala banaka

regulatorni kapital/ukupna izloženost rizicima

Izvor: HNB

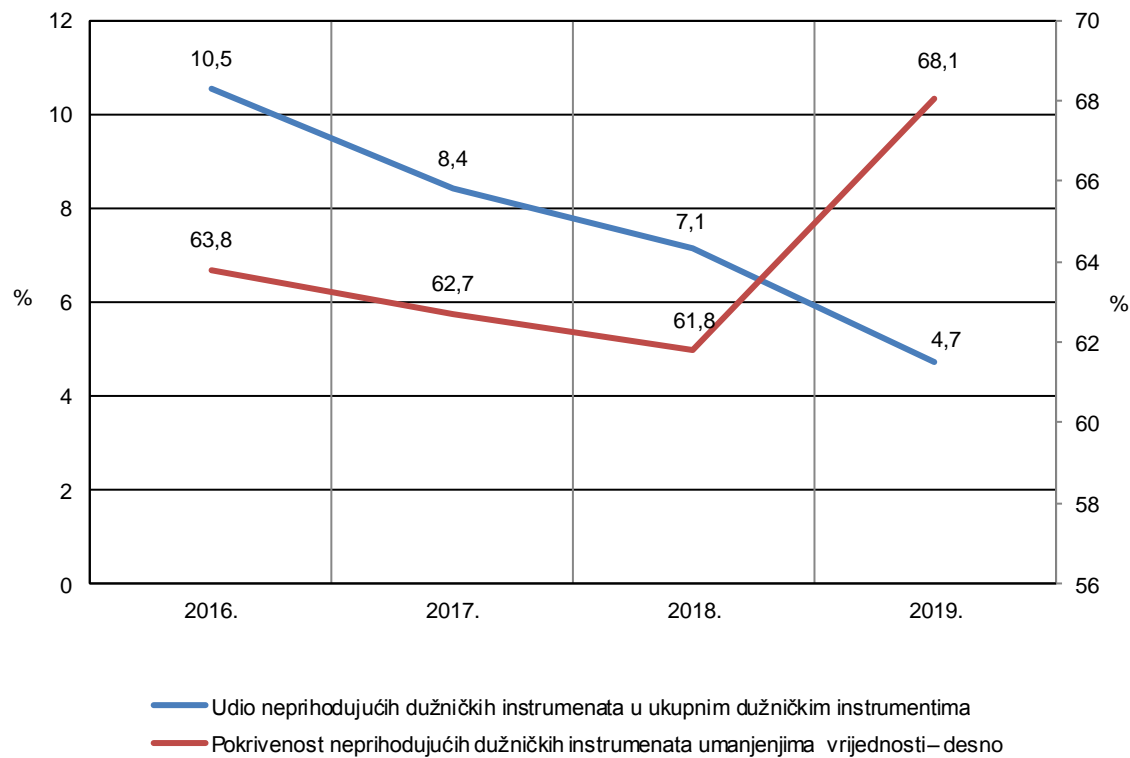
Prinos na prosječnu imovinu i prinos na prosječni kapital

Izvor: HNB

Kvaliteta izloženosti

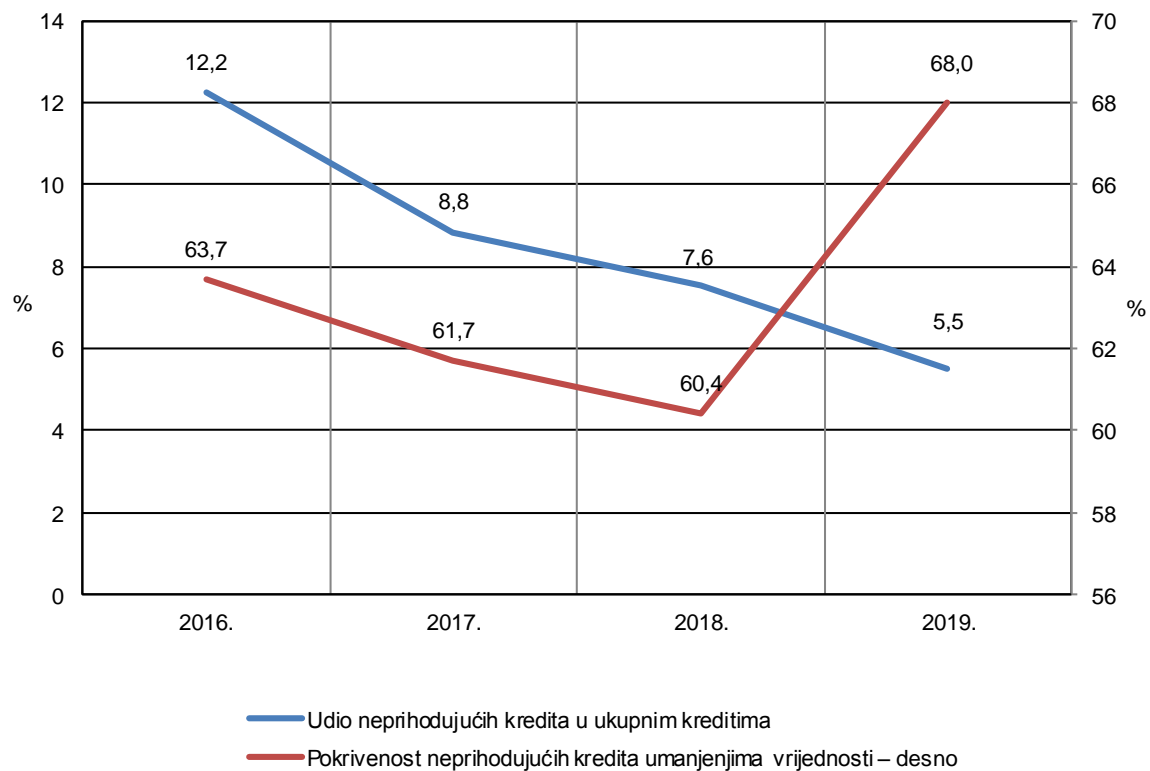
dužnički instrumenti osim onih koji se drže radi trgovanja ili kojima se trguje

Izvor: HNB

Kvaliteta kredita

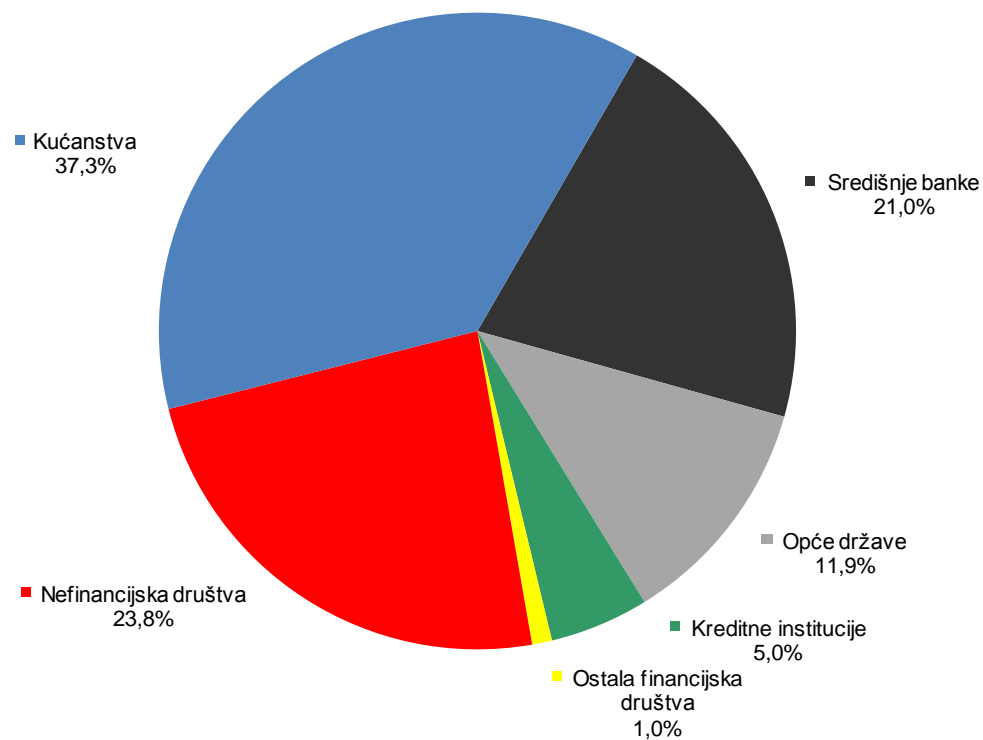
kredit i predujmovi

Izvor: HNB

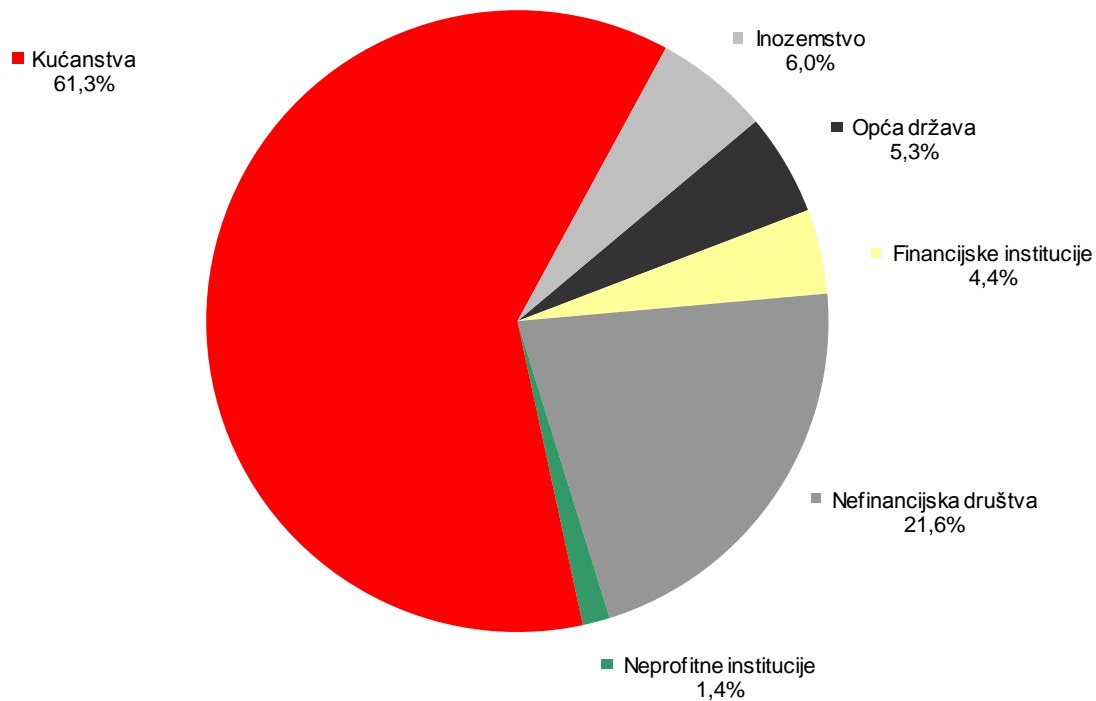
Sektorska distribucija danih kredita (bruto) na dan 31. prosinca 2019.

kredit i predujmovi

Izvor: HNB

Sektorska distribucija primljenih depozita na dan 31. prosinca 2019.

Izvor: HNB